

Managementsamenvatting

Aanleiding

In het geval dat een internationale student niet aan alle vereisten voor toelating tot een specifieke opleiding voldoet maar de onderwijsinstelling verwacht dat de vastgestelde achterstanden binnen afzienbare tijd kunnen worden weggewerkt, kan de internationale student worden toegelaten tot een voorbereidend onderwijstraject. Een voorbereidend programma kan betrekking hebben op het niveau van de Engelse taalbeheersing, aanvullende vakken die vereist zijn voor toelating tot de hoofdstudie of het opdoen van vaardigheden, gericht op de Nederlandse onderwijscultuur. Veel onderwijsinstellingen bieden zelf deze onderwijstrajecten aan, maar er zijn in Nederland ook private aanbieders actief, die in opdracht van onderwijsinstellingen deze onderwijstrajecten verzorgen.

In het afgelopen jaar is het voorbereidend onderwijs enkele malen in de media aan de orde gekomen en werden Kamervragen gesteld, waarbij met name de zorg geuit werd over de toelating van internationale studenten tot universitaire opleidingen. Het voorbereidend onderwijs dat aan internationale studenten wordt geboden betreft geen onderwijs zoals gedefinieerd in de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (WHW). Wel bevat de Gedragscode enkele bepalingen ter zake van het voorbereidend onderwijs. Bovenstaande heeft ertoe geleid dat de Commissie vanuit haar zorgplicht voor de positie van de internationale student en de naleving van de Gedragscode besloten heeft een onderzoek uit te voeren naar het voorbereidend jaar.

Onderzoek

Het onderhavige onderzoek beoogt onder andere meer duidelijkheid te bieden over de wijze waarop het voorbereidend onderwijs is vormgegeven, met als focus de verdeling van verantwoordelijkheden tussen en de invulling van de zorgplicht door de private aanbieders en de onderwijsinstellingen. Het onderzoek ziet op het voorbereidend onderwijs dat aan internationale studenten wordt aangeboden, maar beperkt zich in geval van Vreemdelingenrechtelijke consequenties tot studenten van buiten de EU/EER. De Commissie heeft ervoor gekozen het onderzoek af te bakenen door het selecteren van drie private aanbieders, die voor acht onderwijsinstellingen het voorbereidend jaar verzorgen. Het gaat om de volgende aanbieders en onderwijsinstellingen: OnCampus (voor de Hogeschool van Amsterdam en de Universiteit van Amsterdam), Navitas (voor de Universiteit Twente en de Haagse Hogeschool) en Study Group (voor de Vrije Universiteit Amsterdam, de Universiteit van Tilburg, de Erasmus Universiteit Rotterdam en de Hanzehogeschool Groningen). Door de Commissie zijn gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van de drie private aanbieders en de acht onderwijsinstellingen. Daarnaast zijn de websites van zowel de aanbieders als de onderwijsinstellingen en enkele aanvullende documenten geanalyseerd.

Referentiekader Gedragscode

Het voorbereidend jaar is geen afzonderlijk onderwijstraject dat aan internationale studenten kan worden aangeboden. Het traject is onlosmakelijk onderdeel van de (beoordeling van de) toelaatbaarheid van een internationale student tot een bachelor- of masteropleiding. De toelaatbaarheid tot de bachelor- of masteropleiding wordt positief beoordeeld, *onder de voorwaarde - op basis van een realistische verwachting - van succesvolle afronding van een voorbereidend jaar*. Bij de genoemde drie aanbieders gaat het om 802 studenten (studiejaar 2019-2020) die worden voorbereid voor een van de 46 bacheloropleidingen of 5 masteropleidingen bij de acht onderwijsinstellingen.

Artikel 4.5 van de Gedragscode schrijft voor dat onderwijsinstellingen de toelaatbaarheid van internationale studenten beoordelen aan de hand van tenminste de benodigde vooropleiding. Naar het oordeel van de Commissie kan een striktere en ruimere interpretatie worden gevolgd. De striktere interpretatie houdt in dat het voorbereidend jaar beperkt blijft tot het wegwerken van duidelijk onderkende deficiënties, qua taalvaardigheid of een enkel vak. Een ruimere interpretatie gaat er vanuit dat werving, toelating en opleiden met een voorbereidend jaar een extra kanaal oplevert om internationale studenten te verkrijgen die anders niet toelaatbaar zijn of bijvoorbeeld eerst een hbo-propedeuse en daarna een schakeljaar moeten afronden in het geval van toelating tot een universitaire bachelor. Het is dan aan de onderwijsinstelling om dat te (laten) beoordelen. Hierbij geldt dat de vergewisplicht zoals geformuleerd in artikel 4.5 van de Gedragscode extra zwaar op de instelling rust.

De ruime interpretatie is staande praktijk, nu uit dit onderzoek blijkt dat voor een deel van de

deelnemende onderwijsinstellingen het uitgangspunt is dat studenten bij de start van het voorbereidend jaar op een opleidingsniveau zitten dat vergelijkbaar is met havo. Aan het einde van het voorbereidend jaar hebben de studenten een niveau bereikt dat naar Nederlandse maatstaven vergelijkbaar is met vwo. De Commissie beoordeelt de onderzochte praktijk in eerste instantie volgens de striktere interpretatie om reden dat het voorbereidend jaar oorspronkelijk met dat doel is ingericht.

Conclusies

De Commissie, toetsend aan de bepalingen in de Gedragscode, oordeelt dat door de onderwijsinstellingen niet op alle onderdelen correcte uitvoering gegeven wordt aan de bepalingen in de Gedragscode. Allereerst wordt de informatievoorziening aan deze groep studenten alsmede de toezichhoudende taak van de Commissie bemoeilijkt door het ontbreken van een overzicht van dit type onderwijsaanbod (artikel 1 van de Gedragscode). Daarnaast betreft het de bovengenoemde onduidelijkheden bij de beoordeling van de toelaatbaarheid van studenten voorbereidend onderwijs tot universitaire en 3-jarige hbo opleidingen (artikel 4.1 van de Gedragscode). Met betrekking tot de vergewisplicht van artikel 5.4 van de Gedragscode is de Commissie van oordeel dat onderwijsinstellingen vooraf nauwkeuriger moeten nagaan in hoeverre studenten het voorbereidend jaar naar verwachting met succes zullen doorlopen. Het onderzoek toont aan dat 24% van de studenten na het voorbereidend jaar niet doorstroomt naar de hoofdstudie waarvoor ze naar Nederland kwamen (relatie met artikel 5.5 Gedragscode). Tot slot is de Commissie van mening dat op basis van de huidige definitiebepaling in de Gedragscode, de private aanbieders bij sommige activiteiten de rol of functie hebben van agent. De Commissie vraagt zich af of dat wenselijk is.

In de overeenkomst die de onderwijsinstellingen hebben gesloten met de private aanbieders, is onder meer geregeld dat de aanbieder verantwoordelijk is voor de ontwikkeling van het marketing materiaal en de website (in afstemming met de onderwijsinstelling), maar ook voor de informatievoorziening, de beoordeling van de toelatingscriteria, het registreren van de studenten, het beoordelen van de studievoortgang van studenten, het behandelen van klachten van studenten alsmede het welzijn van de studenten. Er is door de private aanbieders in samenwerking met de onderwijsinstellingen een overzicht van de toelatingseisen vastgesteld, aan de hand waarvan de aanbieder een eerste toetsing uitvoert. Van de toelaatbare studenten wordt een dossier opgemaakt dat ter controle en accordering wordt doorgestuurd naar de onderwijsinstelling, die vervolgens op de aanvraag om toelating en inschrijving beslist. De Commissie benadrukt dat de genoemde activiteiten in voldoende mate in het gezichtsveld en de invloedssfeer van de onderwijsinstellingen dienen plaats te vinden, omdat zij alle tot de verantwoordelijkheid behoren van de instellingen. Opvallend is dat door Study Group en OnCampus ook studenten worden geworven voor opleidingen waarvoor een numerus fixus geldt of die selectie toepassen bij de toelating. Er is niet gebleken dat de onderwijsinstellingen specifiek beleid hebben ter zake van de werving van aankomende studenten voor dit type onderwijsaanbod.

Aanbevelingen

De bevindingen uit dit onderzoek hebben geleid tot een aantal conclusies, op basis waarvan de Commissie tot een aantal aanbevelingen komt. De belangrijkste zijn:

De wenselijkheid van het actief werven van studenten die (nog) niet toelaatbaar zijn

Helder moet zijn welk doel de onderwijsinstelling met dit onderwijsaanbod beoogt te bereiken, op welke wijze daaraan wordt vorm gegeven en welke maatregelen kunnen worden genomen indien dat doel niet wordt gehaald. De vraag kan worden gesteld of het wel verantwoord is om internationale studenten te werven die (nog) niet aan de toelatingseisen voldoen, ongeacht of een onderwijsinstelling zelf een voorbereidend jaar aanbiedt dan wel dit uitbesteedt aan private aanbieders. Uit het onderzoek blijkt dat het bij deze groep gemiddeld gaat om 19% maar bij sommige instellingen oplopend tot 45% van de totale instroom van internationale studenten in het studiejaar 2019-2020. De Commissie doet om die reden de volgende aanbeveling:

- *Ontwikkel (stringenter) beleid op basis van kwaliteit van onderwijs en strikte opvatting van het wegwerken van deficiënties, ter zake van de wenselijkheid om actief, al dan niet via agenten, studenten te werven die (nog) niet toelaatbaar zijn.*

De vormgeving en kwaliteit van het voorbereidend onderwijs

Gedurende het voorbereidend jaar zou de student een onderwijsprogramma op de campus aangeboden moeten krijgen, waarin een eenduidige inhoud van het curriculum en het op de instelling of opleiding gericht maatwerk samenkomen. Een gestandaardiseerd voorbereidend programma, met slechts enkele varianten (voor taaldeficiënties Engels en voor deficiënties voor

bijvoorbeeld de vakken economie en wiskunde), bevordert die eenduidigheid en kan op nationaal niveau, onafhankelijk van de betreffende onderwijsinstelling, worden getoetst op inhoud en kwaliteit door te komen tot een uniforme beoordeling van de gerealiseerde eindtermen. Hiervoor geldt dat ook binnen een gestandaardiseerd programma ruimte kan en moet bestaan voor de voorbereiding op een specifieke opleiding of op de cultuur van een specifieke onderwijsinstelling. Daarnaast zou een voorbereidend jaar uitsluitend op de campus van de onderwijsinstelling moeten worden aangeboden. Het volledig integreren van het voorbereidend onderwijs binnen de instelling en de facilitaire voorzieningen stelt de instellingen in staat om maximaal invulling geven aan de op hen rustende plicht om de student te begeleiden en diens studievoortgang te monitoren. Bovendien stelt het de studenten in staat om te wennen en zich aan te passen aan de specifieke kenmerken van de onderwijsinstelling, het studieklimaat en de stad. Tot slot zou bij de vormgeving van het voorbereidend jaar niet alleen moeten worden nagedacht over de inhoud van het onderwijs, maar ook op de manier waarop deze groep studenten wordt voorbereid op de wijze waarop in Nederland het onderwijs (in de hoofdstudie) wordt aangeboden. Het gaat dan om zaken als zelfredzaamheid, planning, efficiënt studeren, efficiënt verwerken van grote hoeveelheden tekst en omgaan met multiple choice tentamens. De Commissie doet om die reden de volgende aanbeveling:

- *Ontwikkel beleid, toegespitst op een op de campus te verzorgen en eenduidig vormgegeven voorbereidend programma, waarin op onderdelen ruimte kan zijn voor specifieke aspecten die zien op de wijze van voorbereiding alsmede de opleiding, instelling of studieomgeving.*

De toelaatbaarheid van internationale studenten

De onderwijsinstellingen zijn verantwoordelijk voor de beoordeling van toelaatbaarheid van de internationale studenten. Hiervoor zijn criteria geformuleerd in de WHW en de Gedragscode. In dat kader moeten de onderwijsinstellingen kenbaar maken op grond van welke objectieve criteria zij tot een oordeel komen ter zake van de voorwaardelijke toelaatbaarheid van internationale studenten. Indien in een land een met het Nederlandse havo niveau vergelijkbaar niveau het hoogst haalbare niveau van voortgezet onderwijs is, dan zou het wenselijk kunnen zijn de toptalenten uit die groep toe te laten tot het Nederlandse hoger onderwijs. Voorwaarde is dat er goed is nagedacht onder welke criteria deze talenten kunnen worden toegelaten en dat uit een dergelijke ruime interpretatie niet automatisch volgt dat onderwijsinstellingen iedere student toelaten. Bovendien is van belang dat er een gelijk speelveld is voor de Nederlandse havisten, en de havisten uit het buitenland. Tot slot moet hierbij inzichtelijk worden gemaakt welke rol de diplomawaardering door de Nuffic speelt in het toelatingsproces van de onderwijsinstellingen bij deze specifieke groep studenten. Indien een vooropleiding gewaardeerd wordt op vergelijkbaar met het Nederlandse havo niveau, kan dan redelijkerwijs worden aangenomen dat de betreffende student gedurende een voorbereidend jaar het vwo niveau kan behalen? De Commissie doet om die reden de volgende aanbeveling:

- *Maak in het beleid duidelijk op welke wijze de toelaatbaarheid van internationale studenten wordt bepaald.*

Vervolg

Gegeven het feit dat de onderwijsinstellingen ook voor het voorbereidend jaar waarvan zij de uitvoering hebben uitbesteed de volle verantwoordelijkheid dragen, zal de Commissie de koepelorganisaties in de gelegenheid stellen een reactie te formuleren met betrekking tot de opvolging van de aanbevelingen. Op basis daarvan zal de Commissie de wenselijkheid of mogelijkheid onderzoeken om, als onderdeel van de dit jaar startende evaluatie van de werking van de Gedragscode, in gezamenlijke afstemming met de koepelorganisaties te komen tot tekstuele aanpassingen of aanvullingen van de Gedragscode.

Voorts zal de Commissie bij de minister de suggestie doen om door de Inspectie van het Onderwijs te laten onderzoeken of het, gegeven de in de WHW geformuleerde bevoegdheden van een onderwijsinstelling (zie bijvoorbeeld de artikelen 7.9a, 7.28 en 7.29 van de WHW), past binnen de toelatingsvoorwaarden van de WHW dat een (internationale) student op basis van een vooropleiding die wordt gewaardeerd op het niveau van havo, na voltooiing van een voorbereidend jaar - zoals dat thans is vormgegeven - toelaatbaar is tot een opleiding aan een hogeschool (bij een 3-jarig traject) of universiteit.

Rapport onderzoek voorbereidend jaar 2020

Landelijke Commissie
Gedragcode
Hoger Onderwijs

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding tot het onderzoek	3
1.2 Gedragscode	4
1.3 Onderzoek	5
2. Opzet van het onderzoek	7
2.1 Onderzoeksvragen	7
2.2 Afbakening onderzoek	7
2.3 Omvang studentenpopulatie	8
2.4 Methode van onderzoek	9
2.5 Tijdsplan	9
3. Bevindingen Navitas	11
3.1 Werving	12
3.2 Toelating	13
3.3 Kosten	14
3.4 Kwaliteit	15
3.5 Zorgplicht	15
3.6 Conclusie	17
4. Bevindingen OnCampus	20
4.1 Werving	20
4.2 Toelating	21
4.3 Kosten	23
4.4 Kwaliteit	23
4.5 Zorgplicht	25
4.6 Conclusie	26
5. Bevindingen Study Group	28
5.1 Werving	29
5.2 Toelating	31
5.3 Kosten	32
5.4 Kwaliteit	32
5.5 Zorgplicht	33
5.6 Conclusie	34
6. Oordeel, conclusies en aanbevelingen	37
6.1 Referentiekader Gedragscode	37
6.2 Oordeel Landelijke Commissie	38
6.3 Beleidsvragen en aanbevelingen	39
6.4 Vervolg	44

1. Inleiding

In maart 2020 werd Nederland geconfronteerd met de uitbraak van het Coronavirus. Het is zonder meer duidelijk dat als gevolg daarvan de context van dit onderzoek totaal veranderd is. De pandemie en de ingrijpende maatregelen die door de overheden wereldwijd zijn genomen om verdere verspreiding van het virus te voorkomen, hebben grote gevolgen voor het Nederlandse hoger onderwijs en zullen ongetwijfeld dramatische gevolgen hebben voor de instroom van internationale studenten. Niettemin zijn de bevindingen van dit onderzoek voor nu en de toekomst relevant, zodat de Commissie besloten heeft het onderzoeksrapport te publiceren.

Wanneer een internationale student niet aan alle vereisten voor toelating tot een specifieke opleiding voldoet maar de onderwijsinstelling verwacht dat de vastgestelde achterstanden binnen afzienbare tijd kunnen worden weggewerkt, kan de internationale student worden toegelaten tot een voorbereidend onderwijstraject. De student wordt dan voorwaardelijk toegelaten: de instelling heeft de toelaatbaarheid tot de reguliere opleiding (hoofdstudie) beoordeeld en akkoord bevonden onder de voorwaarde dat de student binnen de gegeven termijn en met succes bepaalde deficiënties wegwerkt. Op dat moment wordt door de onderwijsinstelling de voorwaardelijke toelating omgezet in een definitieve toelating tot de reguliere opleiding (hoofdstudie). De student kan bijvoorbeeld worden toegelaten tot het voorbereidend programma als het niveau van de Engelse taalbeheersing nog niet voldoende is, maar het kan ook gaan om het volgen van aanvullende vakken die vereist zijn voor toelating tot de hoofdstudie of, meer in z'n algemeenheid, het opdoen van vaardigheden, gericht op de Nederlandse onderwijscultuur.

1.1 Aanleiding tot het onderzoek

Veel onderwijsinstellingen bieden zelf specifieke onderwijstrajecten aan voor de studenten die zij voorwaardelijk hebben toegelaten tot een bachelor of master opleiding.¹ Daarnaast zijn in Nederland private aanbieders actief, die in opdracht van onderwijsinstellingen deze onderwijstrajecten verzorgen: Study Group, OnCampus en Navitas.² Op voorhand was voor de Commissie duidelijk dat een overzicht van dit specifieke onderwijsaanbod ontbreekt. Zo is bijvoorbeeld in Studyfinder³ in de categorie 'short course' de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) opgenomen met een *Intensive foundation programme* van 6 maanden (€ 5.000) en een *Extensive foundation programme* van 12 maanden (€ 9.000). Dat zijn andere programma's dan het voorbereidend jaar zoals dat door de EUR wordt aangeboden via de private aanbieder Study Group. Hogeschool Wittenborg is in Studyfinder in de categorie opgenomen 'preparatory' met een *Preparatory programme* van 6 maanden (€ 4.000) en een *Preparatory programme* van 12 maanden (€ 7.500).

Onderwijsinstellingen zijn vrij in de vormgeving van voorbereidende trajecten voor Nederlandse en EER-studenten, maar als gevolg van Vreemdelingenrechtelijke beperkingen mogen in geval van niet-EER studenten deze op een bachelor of masteropleiding voorbereidende trajecten maximaal 12 maanden duren. De beperking in duur is ook opgenomen in de definitiebepaling van het voorbereidend onderwijs in de Gedragscode en verklaart de in dit rapport gebruikte aanduiding: 'voorbereidend jaar'. Het voorbereidend jaar kan niet zelfstandig worden aangeboden, maar is altijd gekoppeld aan een voorwaardelijke toelating tot een reguliere opleiding. Om die reden is de onderwijsinstelling (en niet de particuliere aanbieder) de referent die bij de IND de verblijfsvergunning voor de internationale student aanvraagt. De onderwijsinstelling blijft dus te allen tijde verantwoordelijk voor de internationale student; ook wanneer het voorbereidend jaar wordt uitbesteed aan een particuliere aanbieder. Ook in die situatie beoordeelt de onderwijsinstelling of de student toelaatbaar is tot de hoofdstudie, stelt vast wat de deficiënties zijn en vergewist zich er vooraf van dat de student in staat is om gedurende het voorbereidend programma deze deficiënties weg te werken.

¹ Uit onderzoek door de Commissie in 2012 bleek dat 31 van de 56 onderwijsinstellingen die aan dat onderzoek deelnamen een voorbereidend traject aanboden aan internationale studenten. Zie hiervoor: <https://www.internationalstudy.nl/documenten/onderzoeksrapporten/>.

² Er zijn naast deze drie ook nog andere private aanbieders, zoals Into en Kaplan. Deze zijn echter niet actief in Nederland, maar in de VS, het VK en Australië.

³ Zie: <https://www.studyfinder.nl/>. Studyfinder is een door de Nuffic onderhouden database met het actuele aanbod van ruim 2.100 Engelstalige opleidingen en cursussen.

In het afgelopen jaar is het voorbereidend onderwijs op verschillende manieren aan de orde gesteld. Zo besteedde het blad van de Algemene Onderwijsbond (Aob) - op basis van een signaal van Hogeschool Wittenborg - enkele malen⁴ aandacht aan het onderwerp, evenals andere media⁵ dat deden, waarbij met name de zorg geuit werd over de toelating van internationale studenten tot universitaire opleidingen op basis van een buitenlands getuigschrift dat in Nederland door de Nuffic gewaardeerd wordt op het niveau van havo. Ook door middel van een uitvoerige brief aan de minister van OCW⁶ werd door Hogeschool Wittenborg aandacht gevraagd voor deze kwestie, om reden dat deze uitvoeringspraktijk door universiteiten de concurrentiepositie aantast van de hogescholen. Naar aanleiding van de Aob-publicaties werden in mei 2019 Kamervragen gesteld, welke in juni 2019 door de minister van OCW zijn beantwoord.⁷

1.2 Gedragscode

Het voorbereidend onderwijs dat aan internationale studenten wordt geboden betreft geen onderwijs zoals gedefinieerd in de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (WHW). Gevolg hiervan is dat het niet kan worden geaccrediteerd door de NVAO en er op dit punt geen toezicht gehouden kan worden door de Inspectie van het Onderwijs. Er vindt derhalve geen externe kwaliteitsvalidatie plaats binnen een door de Nederlandse overheid gereguleerd kader. Dit maakt dat er een grote verantwoordelijkheid rust op de onderwijsinstellingen om zelf zorg te dragen voor de (externe) borging van de kwaliteit van het voorbereidend onderwijs. Tot die verantwoordelijkheid hoort ook de zorgvuldige werving van de (aankomende) studenten tot dit specifieke onderwijsaanbod, de informatievoorziening aan deze groep alsmede het studentenwelzijn gedurende de periode van het voorbereidend onderwijs.

De Gedragscode bevat enkele bepalingen ter zake van het voorbereidend onderwijs. Allereerst wordt in artikel 1 van de Gedragscode het voorbereidend onderwijs gedefinieerd:

Vorbereidend onderwijs – waaronder begrepen het voorbereidend taalonderwijs – met een duur van maximaal één jaar, dat door of onder verantwoordelijkheid van de onderwijsinstelling wordt aangeboden aan de internationale student teneinde tot de reguliere opleiding te worden toegelaten.

Vervolgens is in artikel 4.1 van de Gedragscode opgenomen dat de onderwijsinstelling vooraf de toelaatbaarheid van de internationale student beoordeelt, waarbij geldt dat tenminste de benodigde vooropleiding wordt betrokken, het toelatingsbeleid vooraf kenbaar is en toelating tot een specifieke opleiding plaatsvindt:

Indien een internationale student om toelating en inschrijving verzoekt bij de onderwijsinstelling, wordt eerst de toelaatbaarheid beoordeeld aan de hand van tenminste de benodigde vooropleiding, voldoende taalvaardigheid (zie artikel 4.2) en diploma's, gericht op de specifieke opleiding waarvoor toelating en inschrijving wordt verzocht. De onderwijsinstelling stelt deze toelatingseisen vast voorafgaand aan de werving van de internationale student voor de betreffende opleiding en controleert voorafgaand aan de toelating en inschrijving of de internationale student aan de gestelde eisen voldoet.

⁴ Zie bijvoorbeeld:

De jacht op de internationale student, 11 april 2019, <https://www.aob.nl/nieuws/de-jacht-op-de-internationale-student/>.

Werving internationale studenten tast reputatie hoger onderwijs aan, 18 april 2019, <https://www.aob.nl/nieuws/internationale-student-tast-reputatie-hoger-onderwijs-aan/>.

De jacht op de internationale student draait door, november 2019, <https://www.aob.nl/wp-content/uploads/2019/11/Jacht-draait-door.pdf>.

Onderzoek naar dure schakeljaren voor internationale studenten, 12 november 2019, <https://www.aob.nl/nieuws/onderzoek-naar-dure-schakeljaren-voor-internationale-studenten/>.

⁵ Zie bijvoorbeeld:

Wervingsbureaus lokken internationale studenten naar Nederland, 23 april 2019, <https://punt.avans.nl/2019/04/wervingsbureaus-lokken-internationale-studenten-naar-nederland/>.

Minister: wervingsbureaus voor internationals zijn onwenselijk, 28 juni 2019, <https://www.delta.tudelft.nl/article/minister-wervingsbureaus-voor-internationals-zijn-onwenselijk>.

⁶ Toelatingsbeleid internationale studenten, 6 mei 2019, brief Hogeschool Wittenborg aan de minister van OCW inclusief bijlagen (verslag LAO overleg 14 februari 2019 en memorandum on admission of international students).

⁷ Antwoord van de minister van OCW op schriftelijke vragen van het Kamerlid Futselaar (SP), 20 juni 2019, *Kamerstukken II*, 2018-2019, Aanhangsel van de Handelingen.

De verantwoordelijkheid van de onderwijsinstelling om zich te vergewissen van een succesvolle afronding van het voorbereidend onderwijs is opgenomen in artikel 4.5 van de Gedragscode:

De onderwijsinstelling die de toelating en/of inschrijving tot de opleiding afhankelijk maakt van het succesvol doorlopen van een voorbereidend jaar of een premaster, vergewist zich er vooraf van dat de internationale student het voorbereidend jaar of de premaster naar verwachting succesvol zal afronden.

Na het succesvol afronden van het voorbereidend programma zijn de deficiënties weggewerkt en wordt door de onderwijsinstelling de voorwaardelijke toelating omgezet in een definitieve toelating tot de hoofdstudie. Wat wordt verstaan onder een succesvolle afronding van het voorbereidend onderwijs, is bepaald in artikel 5.5 van de Gedragscode:

De instelling stelt jaarlijks, na afloop van ieder studiejaar, de studievoortgang vast van de internationale student, met uitzondering van de uitwisselingsstudent. Als voldoende studievoortgang wordt aangemerkt: 50% (of meer) van de proportionele nominale studielast voor het (gedeelte van het) studiejaar. In afwijking hiervan geldt dat de internationale student het voorbereidend jaar en de premaster met goed gevolg dient af te ronden.

Indien de niet-EER student het voorbereidend onderwijs niet volledig afrondt, geldt in beginsel ook de regeling van artikel 5.5: toetsing van een eventuele verschoonbare reden. Is die aanwezig, dan kan afmelding bij de IND eenmalig achterwege blijven, maar indien geen sprake is van een dergelijke reden, dan dient afmelding bij de IND plaats te vinden. Complicerend is dat in de Vreemdelingenwet is bepaald dat het voorbereidend onderwijs een maximale duur mag hebben van 12 maanden. Verlenging in geval van een verschoonbare reden kan dus slechts plaatsvinden binnen deze maximale termijn. Dat benadrukt het belang van een adequate uitvoering door de onderwijsinstellingen van het bepaalde in artikel 4.5 van de Gedragscode.

1.3 Onderzoek

Bovenstaande heeft ertoe geleid dat de Commissie vanuit haar zorgplicht voor de positie van de internationale student en de naleving van de Gedragscode besloten heeft een onderzoek uit te voeren naar het voorbereidend jaar. De Commissie had onvoldoende in beeld hoe de keten 'onderwijsinstelling – aanbieder – agent' er in de praktijk uitziet.

Reeds in 2012 verrichtte de Commissie onderzoek naar het voorbereidend onderwijs.⁸ Dat inventariserend onderzoek bracht in kaart op welke wijze de onderwijsinstellingen het voorbereidend jaar inzetten om internationale studenten voor te bereiden op een studie in het Nederlands hoger onderwijs en (daarbij) invulling geven aan de taaleis Nederlands voor internationale studenten. In die tijd moesten onderwijsinstellingen voor deze categorie studenten nog een aparte verblijfsvergunning aanvragen voor het voorbereidend jaar ('aanvullende examens'). Enige tijd later, in 2015, is door de Commissie nogmaals onderzoek gedaan naar het voorbereidend jaar, waarbij het accent lag op de redenen van de uitval van studenten in het voorbereidend jaar.⁹ Uit cijfers van de IND bleek toen dat in het studiejaar 2012-2013 ruim 1000 internationale studenten deelnamen aan een voorbereidend jaar dat door meer dan 30 onderwijsinstellingen werd aangeboden. Daarnaast werd ook toen al door enkele onderwijsinstellingen het verzorgen van het voorbereidend jaar uitbesteed aan private aanbieders (Study Group en OnCampus). Daarnaast wordt ook aan EU/EER studenten voorbereidend onderwijs aangeboden, maar niet of nauwelijks via private aanbieders.

Het onderhavige onderzoek beoogt onder andere meer duidelijkheid te bieden over de positie van de private aanbieders binnen het systeem van de Gedragscode. Op welke wijze is het voorbereidend onderwijs vormgegeven, met als focus de verdeling van verantwoordelijkheden en de invulling van de zorgplicht. Enkele aanbieders van het voorbereidend jaar verzorgen ook de werving van aankomende niet-EER studenten voor de deelnemende onderwijsinstellingen. Is in deze situatie voldoende inzichtelijk geregeld hoe de informatievoorziening wordt gewaarborgd? Gezien het feit dat de onderwijsinstelling zich heeft geëngagementeerd aan de Gedragscode en er een

⁸ Het onderzoeksrapport is raadpleegbaar via de website van de Gedragscode: <https://www.internationalstudy.nl/documenten/onderzoeksrapporten/>.

⁹ Zie voor een weergave van de bevindingen van dit onderzoek: Nieuwsbrief Landelijke Commissie, eerste jaargang, nr. 01, februari 2016, raadpleegbaar via: https://www.internationalstudy.nl/wp-content/uploads/2016/03/Nieuwsbrief-1_0.pdf.

aantal bepalingen is opgenomen in de Gedragscode dat betrekking heeft op het voorbereidend jaar, dient de instelling ook jegens studenten in het voorbereidend jaar conform de Gedragscode te handelen. In de overeenkomsten tussen de private aanbieders en de onderwijsinstellingen is overigens veelal expliciet opgenomen dat ook de private aanbieder zich aan de Gedragscode committeert en moet voldoen aan de verantwoordelijkheden en voorwaarden die daaruit voortvloeien. Het onderzoek heeft betrekking op het voorbereidend onderwijs dat aan internationale studenten wordt aangeboden, maar beperkt zich in geval van Vreemdelingenrechtelijke consequenties tot studenten van buiten de EU/EER.

2. Opzet van het onderzoek

Allereerst beoogt dit onderzoek in beeld te brengen hoe het voorbereidend jaar in de praktijk is vormgegeven. De focus ligt op het verkrijgen van inzicht in de verdeling van de verantwoordelijkheden binnen het voorbereidend jaar (de keten onderwijsinstelling – aanbieder voorbereidend jaar – agent) en de invulling van de zorgplicht. Uitgangspunt is dat de selectie van aankomende internationale studenten plaatsvindt door de partij die daarvoor wettelijk verantwoordelijk is: de onderwijsinstelling. Deze blijft, ook als erkend referent van de IND, verantwoordelijk voor de niet EU/EER student. Het onderzoek richt zich alleen op deze groep vanwege de verblijfsrechtelijke consequentie, wat maakt dat de onderwijsinstelling in beeld is in het geval van private aanbieders van het voorbereidend jaar. Deze laatste zijn namelijk niet als onderwijsinstelling opgenomen in het register van de Gedragscode. Voor EU/EER studenten geldt dat zij zich rechtstreeks - zonder dat de onderwijsinstelling bij de IND verblijfsvergunningen hoeft aan te vragen - kunnen inschrijven bij een private aanbieder van het voorbereidend jaar. De onderwijsinstellingen komen dan niet in beeld. Enkele aanbieders van het voorbereidend jaar verzorgen ook de werving van aankomende niet EU/EER studenten voor de deelnemende onderwijsinstellingen. Is in die situatie afdoende inzichtelijk geregeld (ook voor de niet EU/EER student) wie verantwoordelijk is voor de informatievoorziening? Daarnaast leefde bij de Commissie de vraag of er behoefte of noodzaak bestaat bij onderwijsinstellingen om bepaalde onderwerpen met betrekking tot het voorbereidend jaar in de Gedragscode nader te regelen.

Extra punt van zorg voor de Commissie was het aanbieden van het voorbereidend jaar aan internationale studenten die zich aanmelden voor een numerus fixus opleiding of een opleiding die op andere wijze selectie toepast bij de toelating van studenten. Na succesvolle afronding van het voorbereidend jaar zou dat betekenen dat de toelating van de internationale student voor deze opleidingen dan alsnog door de onderwijsinstelling kan worden geweigerd omdat er een beperkt aantal plaatsen beschikbaar is. Hieraan kleven niet alleen onderwijs- en vreemdelingrechtelijke problemen, maar een dergelijke situatie schaadt bovenal de positie en studieloopbaan van de niet EU/EER student.

2.1 Onderzoeksvragen

Het onderzoek leidt tot het antwoord op de vraag op welke wijze de verantwoordelijkheden zijn verdeeld tussen de onderwijsinstelling en de private aanbieder bij de werving en toelating van non EU/EER studenten tot het voorbereidend jaar. Is de informatievoorziening over de toelating correct (website, brochures, mondeling) en welke bepalingen bevat de overeenkomst tussen de onderwijsinstelling en de aanbieder op het gebied van werving, toelating, verantwoordelijkheden, kosten, kwaliteit en rechtsbescherming van de internationale student?

Ter beantwoording van deze vragen is dit onderzoek vormgegeven aan de hand van enkele onderwerpen. Allereerst is bekeken hoe de werving voor het voorbereidend jaar is geregeld, of er beleid is voor de kwaliteitsborging van de werving en hoe de werving zich verhoudt tot opleidingen met een numerus fixus. Vervolgens is aandacht besteed aan de (voorwaarden voor) toelating tot het voorbereidend jaar. Wie bepaalt de voorwaarden voor toelating en wie stelt de deficiënties vast? Onderdeel is tevens de vraag hoe de onderwijsinstelling zich vooraf vergewist van succesvolle deelname van de student aan het voorbereidend jaar. Ook is onderzocht op welke wijze de relatie tussen de onderwijsinstelling en de private aanbieder van het voorbereidend jaar is vormgegeven door de onderliggende overeenkomsten te bestuderen. Tot slot is, met name in de interviews, aandacht uitgegaan naar de wijze waarop de student gedurende het voorbereidend jaar wordt begeleid en zijn ontwikkeling wordt gemonitord. Onderdeel hiervan is de vraag naar het beleid voor de kwaliteitsborging van het voorbereidend jaar, de verantwoordelijkheid als het gaat om de zorgplicht voor de student (studentenwelzijn, huisvesting), de vormgeving van de studievoortgangsmonitoring (inclusief het voorkomen van uitval) en de rechtspositie van de non EU/EER student (inclusief de rechtsbeschermingsmogelijkheden).

2.2 Afbakening onderzoek

De Commissie heeft ervoor gekozen dit onderzoek af te bakenen door het selecteren van de volgende drie private aanbieders, die voor acht onderwijsinstellingen het voorbereidend jaar

verzorgen (drie hogescholen en vijf universiteiten), hoewel onderwijsinstellingen ook zelf voorbereidend onderwijs aanbieden.¹⁰

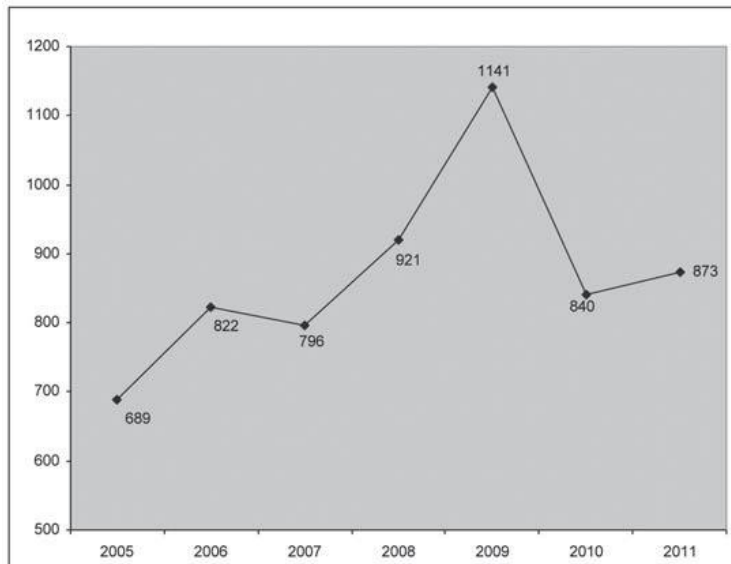
Aanbieder	Onderwijsinstellingen
OnCampus ¹¹	Hogeschool van Amsterdam
	Universiteit van Amsterdam
Navitas ¹²	Universiteit Twente
	Haagse Hogeschool
Study Group ¹³	Vrije Universiteit Amsterdam
	Universiteit van Tilburg
	Erasmus Universiteit Rotterdam
	Hanzehogeschool Groningen

Onderhavig onderzoek heeft derhalve uitsluitend betrekking op het voorbereidend onderwijs dat door bovengenoemde drie private aanbieders wordt aangeboden namens de hierboven genoemde acht onderwijsinstellingen. Bovendien is het onderzoek beperkt tot niet EU/EER studenten, om reden dat voor deze groep de betreffende onderwijsinstelling in beeld komt door de aanvraag van verblijfsvergunningen. Hiervoor is opname in het register van de Gedragscode van de betreffende onderwijsinstelling een voorwaarde. De private aanbieders zelf zijn niet als onderwijsinstelling opgenomen in het register van de Gedragscode. Voor EU/EER studenten geldt dat zij zich rechtstreeks - zonder dat de onderwijsinstelling bij de IND verblijfsvergunningen hoeft aan te vragen - kunnen inschrijven bij een private aanbieder van het voorbereidend jaar.

2.3 Omvang studentenpopulatie

Voor studenten die een voorbereidend jaar nodig hebben wordt sinds 2013 door de IND geen aparte verblijfsvergunning meer verleend. Dat was in het verleden anders. Tot de inwerkingtreding van de Wet Modern Migratiebeleid (Momi) in 2013, bestond er een aparte verblijfsvergunning voor het voorbereidend jaar: 'aanvullende examens'. Sinds Momi is het voorbereidend jaar onderdeel geworden van de aanvraag voor het verblijf voor studiedoeleinden. Er worden sindsdien geen cijfers meer vastgelegd over aantallen verblijfsvergunningen die worden afgegeven voor studiedoeleinden, waarbij ook een periode is opgenomen voor een voorbereidend jaar. Historische gegevens laten over enkele jaren vóór Momi het volgende beeld zien:

Verleende verblijfsvergunningen 'aanvullende examens'

Bron: *Immigratie van internationale studenten naar Nederland, Europees Migratienetwerk, Rijswijk augustus 2012, p. 22, 54 en 55*

¹⁰ In het studiejaar 2012-2013 werd door meer dan 30 universiteiten en hogescholen een voorbereidend jaar aangeboden.

¹¹ Zie: <https://www.oncampus.global/europe/campuses/on-campus-amsterdam.htm>.

¹² Zie: <https://www.navitas.com/>.

¹³ Zie: <https://www.studygroup.com/>. Het voorbereidend jaar wordt aangeboden door het Holland International Study Centre van Study Group, zie: <https://www.hollandisc.com/>.

Universiteiten en hogescholen bieden (ook) zelf voorbereidend onderwijs aan. Over de omvang van dat aanbod alsmede de tot dat aanbod toegelaten studentenpopulatie is geen actuele informatie bekend. Uit cijfers van de IND blijkt dat in het studiejaar 2012-2013 – aldus voor de invoering van Momi – ruim 1000 studenten deelnamen aan een voorbereidend jaar.

Enkele onderwijsinstellingen hebben het aanbieden van het voorbereidend jaar (ook) uitbesteed aan private aanbieders. Het gaat in de meeste gevallen om een voorbereidend jaar voor een bacheloropleiding; in enkele gevallen ook om een voorbereidend jaar voor een masteropleiding. In onderhavig onderzoek is geen onderscheid gemaakt tussen studenten voorbereidend jaar voor beide type opleidingen, omdat de focus ligt op het voorbereidend jaar zelf, en daarmee minder op de hoofdstudie, die na succesvolle afronding van het voorbereidend jaar wordt gevolgd. Met betrekking tot de voor dit onderzoek geselecteerde drie private aanbieders (Navitas, Study Group en OnCampus) geldt dat het gaat om de volgende aantallen deelnemende studenten:

Aantallen studenten voorbereidend jaar, incl. hoofdstudie

	studiejaar 2018-2019	studiejaar 2019-2020	aantal bachelor- of masteropleidingen (Ba, Ma)
Navitas	--	286	8x Ba (HHS), 16x Ba (UTwente)
OnCampus	348	395	1x Ba (HvA), 5x Ba (UvA), 5x Ma (UvA)
Study Group	201	121	2x Ba (EUR), 7x Ba (Tilburg), 3x Ba (Hanze), 4x Ba (VU)
Totaal	549	802	46x Ba + 5x Ma opleidingen

Bron: Navitas, OnCampus en Study Group

2.4 Methode van onderzoek

Door de Commissie zijn gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van de drie private aanbieders van de voorbereidende jaren. Ook zijn de acht gecontracteerde onderwijsinstellingen bevestigd. In de meeste gevallen werden contactpersonen van de onderwijsinstellingen op advies van de private aanbieders geselecteerd en benaderd. De verslagen van de gesprekken zijn aan de betreffende respondenten voorgelegd zodat controle kon plaatsvinden op feitelijke onjuistheden. In sommige gevallen zijn daarbij door de Commissie aanvullende vragen gesteld. De gesprekken hebben in een aantal gevallen geleid tot het toesturen van aanvullende documenten door de private aanbieders of gecontracteerde onderwijsinstellingen; deze zijn door de Commissie bestudeerd. Als achtergrondinformatie heeft de Commissie kennis genomen van de in de media verschenen artikelen over het voorbereidend jaar en de door de minister van OCW gegeven antwoorden op de vragen die hierover in de Tweede Kamer waren gesteld. Daarnaast zijn de websites van zowel de aanbieders als de onderwijsinstellingen geanalyseerd. Tenslotte zijn de betrokken onderwijsinstellingen gevraagd een (geanonimiseerd) afschrift van de overeenkomst te overleggen zoals die tussen de onderwijsinstelling en de private aanbieder zijn afgesloten, zodat duidelijk wordt welke afspraken zijn gemaakt en waar verantwoordelijkheden zijn belegd.

Zowel de website-analyse als de gesprekken hebben plaatsgevonden volgens de volgende thema's: de werving (incl. numerus fixus), de toelating, de kosten, de kwaliteit (incl. meting studievoortgang en behalen van het voorbereidend jaar) en de zorgplicht (incl. rechtspositie van de student). De drie private aanbieders en de acht gecontracteerde onderwijsinstellingen waren alle bereidwillig mee te werken aan het onderzoek. Door alle betrokken onderwijsinstellingen werd een afschrift van de overeenkomst (met Navitas, Study Group en OnCampus) beschikbaar gesteld voor vertrouwelijke inzage door de Commissie. Hiervan heeft de Commissie dankbaar gebruik gemaakt.

2.5 Tijdsplan

Het onderzoek is uitgevoerd in de periode september 2019 tot en met maart 2020, in een periode waarin nog sprake was van moeilijk beheersbare groei van het aantal internationale studenten en capaciteitsproblemen bij diverse onderwijsinstellingen. Bij de Eerste Kamer ligt dan ook concept wetgeving voor waarin wettelijke maatregelen zijn opgenomen om (niet EU/EER-) studenten bij de

toelating te kunnen selecteren en hun aantal te maximeren. Sinds de uitbraak van het Coronavirus in Nederland in maart 2020 is de context totaal veranderd. De instroom van niet-EER studenten in het komende studiejaar alsmede de volgende jaren zal als gevolg van de pandemie en de ingrijpende maatregelen ongetwijfeld lager zijn dan voorgaande jaren. In april 2020 is een conceptversie van onderhavig onderzoeksrapport gedeeld met de betrokken aanbieders en onderwijsinstellingen, opdat mogelijk onjuiste interpretaties van informatie en feitelijke onjuistheden konden worden gecorrigeerd. Zowel door de drie aanbieders als door enkele onderwijsinstellingen is van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.¹⁴ De Commissie heeft de tekstsuggesties en correcties, voor zover deze zien op onjuiste interpretaties en feitelijke onjuistheden, in voorliggend onderzoeksrapport verwerkt.

¹⁴ De Hanzehogeschool, de Universiteit van Amsterdam en de Universiteit Tilburg hebben geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid te reageren op de concept tekst van het onderzoeksrapport.

3. Bevindingen Navitas

Navitas heeft een overeenkomst gesloten met de Haagse Hogeschool en de Universiteit Twente en bereidt internationale studenten voor op een opleiding bij één van deze instellingen. De beide instellingen hadden tot en met het studiejaar 2018-2019 een overeenkomst met Study Group. Het voorbereidend onderwijs wordt door Navitas aangeboden onder de naam *pathway college: The Hague Pathway College* voor de Haagse Hogeschool en *The Twente Pathway College* voor de Universiteit Twente. Het huidige studiejaar (2019-2020) is het eerste jaar dat Navitas actief is in Nederland als aanbieder van het voorbereidend jaar. In onderstaande tabel is weergegeven om hoeveel studenten en nationaliteiten het gaat.

	Universiteit Twente	Haagse Hogeschool
Aantal internationale studenten	235	51
Aantal nationaliteiten	50	18

De reden dat er veel meer studenten zijn aangemeld voor het voorbereidend jaar van de Universiteit Twente dan voor de Haagse Hogeschool, is dat daar veel promotie voor is geweest. Hiermee is bovendien eerder begonnen en het onderwijsaanbod van de Universiteit Twente is groter. De 18 nationaliteiten van de studenten bij de Haagse Hogeschool komen in grote mate overeen met de nationaliteiten van de studenten bij de Universiteit Twente. De top 3 van de nationaliteiten van de studenten in Den Haag is: Zuid Korea (8), Vietnam (7) en China (5).

De Universiteit Twente heeft een internationaliseringsvisie waarin het realiseren van een *international classroom* centraal staat. Het is voor de instelling moeilijk om buiten Europa wijd verspreid aanwezig te zijn voor de werving van studenten. Om die reden wordt gebruik gemaakt van het netwerk van Navitas. Bovendien is in veel landen buiten Europa het hoogst haalbare niveau in het middelbaar onderwijs een niveau dat in Nederland vergelijkbaar is met havo. Hoewel dat naar het oordeel van de Universiteit Twente niet betekent dat deze studenten niet voldoende toegerust zijn, zijn zij vaak alleen via een voorbereidend traject toelaatbaar tot een universiteit in Nederland. In dit onderzoek is echter niet gebleken dat de waardering en niveaubepaling van buitenlandse vooropleidingen door de Nuffic als zodanig ter discussie staat. De Universiteit Twente en de Haagse Hogeschool hebben in de overeenkomsten met Navitas expliciet vastgelegd dat ook Navitas zich aan de Gedragscode committeert en moet voldoen aan de verantwoordelijkheden en voorwaarden die daaruit voortvloeien. Bovendien is vastgelegd dat de studenten bij de aanvang van het voorbereidend jaar een niveau hebben dat vergelijkbaar is met havo. Na succesvolle afronding van het voorbereidend jaar is een niveau bereikt van vwo, blijktens de afspraken met Navitas.¹⁵

Binnen het internationaal beleid van de Haagse Hogeschool ligt de focus met name op het bevorderen van interculturele vaardigheden van studenten. Ongeveer 15% van de studentenpopulatie van de instelling is internationaal. Het gaat niet alleen om het behalen van aantallen studenten, maar ook om het bewerkstelligen van een *international classroom*. De internationale competitie wordt steeds moeilijker. De instelling had in eerste instantie een eigen 'prep school' waar studenten taalonderwijs Engels aangeboden krijgen,¹⁶ maar Navitas voegt hier de voorbereiding van studenten aan toe, gericht op de Nederlandse onderwijscultuur. Omdat internationale studenten vaak diploma's hebben van middelbaar onderwijs, die op een lager niveau worden gewaardeerd dan de minimale toelatingseisen voor het hoger onderwijs in Nederland, biedt een voorbereidend programma hiervoor de uitkomst, aldus de Haagse Hogeschool.

Navitas biedt in Den Haag twee programma's aan die studenten voorbereiden op 8 verschillende bacheloropleidingen van de Haagse Hogeschool. De meeste studenten worden voorbereid op de bachelor International Business (17), gevolgd door de bachelor Industrial Design Engineering (8) en de bachelor Finance and Control (7). In Twente biedt Navitas drie programma's aan voor 16

¹⁵ Schedule 2 agreement Navitas – Universiteit Twente en Article 2.3.1 agreement Navitas – Haagse Hogeschool.

¹⁶ Dit onderwijs wordt aan studenten aangeboden, naast het via Navitas aangeboden voorbereidend jaar. Zie: <https://www.thehagueuniversity.com/programmes/other-courses/language/en>. Omdat dit onderwijsaanbod buiten het bestek van dit onderzoek valt (het wordt (nog) niet verzorgd door Navitas), is het niet meegenomen in dit onderzoek.

verschillende bacheloropleidingen van de Universiteit Twente. Bij de beide instellingen kent het voorbereidend jaar een standaard duur van 12 maanden maar in Den Haag kunnen de beide voorbereidende programma's door studenten met een hogere Engelse taaltestscore ook in een versneld traject worden gevolgd. Het versnelde traject kent een duur van zes maanden. De studenten volgen de voorbereidende programma's van Navitas on campus in Den Haag en Enschede, waardoor zij vertrouwd raken met de omgeving waar zij, na succesvolle afronding van het voorbereidend jaar, de hoofdstudie gaan volgen.

3.1 Werving

Voor de beide *Pathway Colleges* van de twee onderwijsinstellingen heeft Navitas afzonderlijke websites¹⁷ opgezet, die veel informatie bevatten met betrekking tot het onderwijsaanbod en verschillende zaken rondom het studeren in Nederland, zoals de visa vereisten. De websites bieden ook achtergrondinformatie over de Universiteit Twente en Haagse Hogeschool en de student wordt gewezen op het partnerschap tussen Navitas en de instellingen. De eigen websites van de Haagse Hogeschool en de Universiteit Twente bevatten weinig tot geen informatie over Navitas, de *Pathway Colleges* en het voorbereidend jaar. De Haagse hogeschool kent (nog) wel een eigen 'Prep school', waarover veel informatie wordt verstrekt. De Universiteit Twente verwijst op enkele plaatsen op de eigen website via een link naar het *Foundation Year* bij *The Twente Pathway College* van Navitas.

Navitas is verantwoordelijk voor de werving, maar de beide onderwijsinstellingen en Navitas hebben gezamenlijk een wervingsstrategie ontworpen. De werving wordt in grote mate door Navitas uitgevoerd om reden dat Navitas wereldwijd een groot bereik heeft. In veel gevallen komen studenten via eigen promotiekanalen van Navitas binnen, bijvoorbeeld via de website. Ook heeft Navitas wereldwijd marketeers in dienst die de promotie verzorgen, maar studenten kunnen ook via de website van de onderwijsinstellingen terecht komen bij Navitas. Studenten die via een online kanaal kiezen voor een voorbereidend jaar bij Navitas, maken daarna vaak alsnog gebruik van een agent. Bij de studiekeuze van studenten spelen vaak ouders nog een sterke rol. Vanwege de taalbarrière vinden ouders in sommige landen het prettig om van een agent gebruik te maken om het proces te begeleiden. De agent spreekt de eigen taal en kan hen daarom beter informeren en het proces begeleiden. Agenten vervullen soms ook een zorgfunctie gedurende de studie, wanneer de ouders of de student zich kan wenden tot de agent voor hulp bij eventuele problemen. De mate waarin gebruik wordt gemaakt van agenten is afhankelijk van het land van herkomst. Voorafgaand aan de inschrijving is in sommige gevallen nog niet duidelijk welke opleiding en welke sector het meest geschikt is voor de student in kwestie. Ook het verschil tussen hbo en wo is niet altijd geheel bekend. Navitas benadrukt in de voorlichting dat een hbo bachelor opleiding eerder gericht is op de arbeidsmarkt en een wo bachelor opleiding meer het voortraject is voor een wetenschappelijke masteropleiding en het doen van onderzoek. De arbeidsmarkt is in die situatie minder prominent in beeld.

De Universiteit Twente bevestigt dat voor de werving van studenten de gebruikelijke kanalen worden ingezet. Dat betekent dat werving voornamelijk online gebeurt en in mindere mate via agenten. Er wordt een selectie gemaakt van doellanden, waarna de agenten waarmee de Universiteit Twente een samenwerking heeft door de instelling worden voorgelicht. Deze agenten ontvangen een uitgebreide training voor de beoordeling van de geschiktheid van aankomende studenten. Bij twijfel over de geschiktheid kan de agent contact opnemen met de universiteit. Ook vinden er tussentijdse trainingen plaats, waarbij aandacht is voor zaken waar agenten mee te maken krijgen of van op de hoogte moeten zijn bij de werving. Nadat de aankomende student met de agent in contact komt worden de opties aan hem/haar gepresenteerd en oriënteert de student zich op de instelling. Vaak kijkt de student hierbij ook naar de ranking van de universiteit. De student geeft bij de agent aan of hij meer onderzoekgericht wil studeren of liever na een opleiding aan het werk wil gaan. De agent kijkt daarbij ook waar de interesses liggen en waar de student goed in is. Op basis daarvan kiest de student een opleiding.

De Haagse Hogeschool geeft aan dat in een kick-off meeting in Nederland het hele team van agenten en marketeers van Navitas is langsgesproken om meer te leren over (de opleidingen van) de Haagse Hogeschool en de stad Den Haag, zodat zij potentiële studenten accuraat kunnen voorlichten. Daarnaast zijn ongeveer 20 individuele agenten van over de hele wereld naar de instelling gekomen, die kennis hebben gemaakt met de hogeschool en de opleidingen waarop bij Navitas wordt voorbereid. De instelling heeft bovendien 25 tot 30 eigen agenten en recruiters, die

¹⁷ Zie: <https://www.twentepathway.nl/> en <https://www.thehaguepathway.nl/>.

onder meer beurzen in het buitenland bezoeken. Als voorbeeld werd aangehaald het bezoek van een recruiter van de Haagse Hogeschool aan Vietnam, waarbij ook agenten van Navitas werden bezocht en het onderwijsaanbod van de hogeschool werd toegelicht, zodat ook op die manier de agenten op de hoogte zijn. Via online kanalen wordt de doelgroep tevens bereikt. Veel ouders van nieuwe studenten waren bovendien aanwezig bij de introductieweek die georganiseerd werd door Navitas. De hogeschool participeert actief in de introductieweek, met name door het geven van voorlichting over de opleidingen. De ervaring van de Haagse Hogeschool is dat voor de meeste studenten de keuze voor een opleiding doorslaggevend is en niet de keuze voor een stad. Studenten hebben voorafgaand aan hun komst naar Nederland dan ook vaak al een studierichting voor ogen. Wel kiezen sommigen studenten specifiek voor een universiteit vanwege de ranking. Navitas biedt 2 voorbereidende programma's aan voor de Haagse Hogeschool, waaruit de student vooraf een keuze moet maken. Switchen van opleiding is alleen mogelijk wanneer het gekozen voorbereidende programma op deze opleiding aansluit.

Navitas heeft afspraken gemaakt met de Haagse Hogeschool en de Universiteit Twente dat er niet wordt geworven voor opleidingen met een numerus fixus.

3.2 Toelating

De toelatingsprocedure is in grote mate gelijk gesteld voor zowel de Haagse Hogeschool als de Universiteit Twente. Studenten kunnen zich via lokale agenten aanmelden voor het voorbereidend jaar van Navitas, maar ook zelfstandig via een online aanmeldformulier. De website van de Universiteit Twente vermeldt expliciet dat de minimum leeftijd voor toelating tot het voorbereidend jaar 16 jaar is. Alle aanmeldingen komen binnen bij het centraal Admissions kantoor van Navitas. Niet alle aanvragen leiden tot toelating. Navitas heeft het recht studenten te selecteren en af te wijzen aan de hand van een aantal toelatingseisen, die per instelling en per opleiding kunnen verschillen. In een overzicht zijn per land de minimale toelatingseisen opgenomen voor de Engelse taalvaardigheid van studenten en het vereiste (academische) niveau. Het overzicht dat door Navitas wordt gehanteerd is in samenspraak met de Universiteit Twente en de Haagse Hogeschool opgesteld. Elke betrokken faculteit kan daarbij een bijdrage leveren. De voorselectie door Navitas is bedoeld om de instellingen te ontlasten. De instellingen blijven echter eindverantwoordelijk, zo geven zij zelf aan. Na de voorselectie stelt Navitas van de toelaatbare student een dossier op dat wordt doorgestuurd naar de betreffende universiteit of hogeschool. De instelling voert de laatste controle uit aan de hand van het aangeleverde dossier en beslist uiteindelijk of toelating mogelijk is. De vertegenwoordiger van de Haagse Hogeschool bevestigt dat de teamleider van Admissions zelf alle dossiers beoordeelt en studenten weigert als ze niet voldoen aan de eisen van de instelling. Alle dossiers die door Navitas werden aangeleverd bleken bij de instroom voor het huidige studiejaar echter goed op orde en er hoefde bij geen enkele student een andere beoordeling te worden gemaakt over de toelaatbaarheid. Jaarlijks gaan Navitas en de instellingen gezamenlijk een evaluatie uitvoeren van de gehanteerde toelatingseisen.

Bij de aanmelding moet de student de vereiste bewijsstukken overleggen, waaronder een bewijs van hun Engelse vaardigheid. Het gaat dan om een IELTS, TOEFL of Cambridge English test. De websites van de beide Pathway College's geven een overzicht van de vereiste minimum scores voor de betreffende taaltesten¹⁸, waarbij voor een vergelijking van de TOEFL en IELTS scores wordt verwezen naar een externe website van TOEFL.¹⁹ Voor de fast track van het voorbereidend programma bij de Haagse Hogeschool gelden strengere minimum eisen. Vrijstelling van de taaleis Engels wordt geboden aan studenten die een Britse of Amerikaanse opleiding hebben afgerond in het Verenigd Koninkrijk, de Verenigde Staten of in het buitenland. Behalve een overzicht van de vereiste minimum taalvaardigheden Engels, bevatten de websites een overzicht waarin per land het vereiste minimum (academisch) niveau van aankomend studenten wordt weergegeven. Aan de hand van dit overzicht beoordeelt het toelatingsteam van Navitas de aanmeldingen van aankomende studenten. De Haagse Hogeschool geeft aan dat de instelling zich vergewist van succesvolle deelname aan het voorbereidend jaar door bij de toelating een bepaald minimum niveau te verlangen van de student, zoals de IELTS test en de (academische) normen.

¹⁸ Zie: www.thehaguepathway.nl/admission-requirements en www.twentepathway.nl/admission-requirements.

¹⁹ Zie: <https://www.ets.org/toefl/institutions/scores/compare/>.

Navitas kent ook een conditionele toelating tot het voorbereidend jaar. Hierover staat het volgende op de website²⁰:

You can also apply if you do not have all the above documents available yet. Our dedicated admissions team will assess the documents and in many cases will be able to provide you with a conditional offer of acceptance into the course.

Omdat eindresultaten van het middelbaar onderwijs van de studenten soms pas heel laat binnenkomen (augustus), wordt de student soms voorwaardelijk toegelaten door het toelatingsteam van Navitas, zodat de visumaanvraag op tijd kan worden gestart (juli) door de onderwijsinstelling. Dit gebeurt niet wanneer de aankomend student wel zijn eindresultaten bezit maar nog geen taaltest Engels heeft afgelegd. De student ontvangt een brief waarin staat vermeld dat hij voor een bepaalde datum de ontbrekende gegevens dient aan te leveren. Voldoet de student binnen de gegeven termijn niet aan de voorwaarden die aan de conditionele toelating zijn gesteld, dan wordt de inschrijving geannuleerd en de vergunningaanvraag door de instelling afgebroken.

Ter zake van de toelating van studenten tot universitaire opleidingen op basis van een buitenlands middelbare schooldiploma dat door Nuffic gewaardeerd wordt als 'vergelijkbaar met havo', benadrukt de vertegenwoordiger van Navitas dat het er vooral om gaat waar de bevoegdheid ligt om de toelaatbaarheid van studenten te beoordelen. Die bevoegdheid ligt bij de onderwijsinstellingen. Nuffic geeft (slechts) een niet-bindend advies over de waardering van het niveau van buitenlandse diploma's in vergelijking met het Nederlandse stelsel. De studenten hebben het hoogst haalbare middelbare schooldiploma in eigen land behaald dat aldaar toegang geeft tot het hoger onderwijs. Bovendien volgen de Pathway programma's van Navitas het vwo raamwerk voor de kernvakken. Op basis van de overgelegde overeenkomsten met Navitas heeft de Commissie vastgesteld dat voor de beide onderwijsinstellingen als ondergrens wordt aangehouden dat studenten bij de start van het voorbereidend jaar op een opleidingsniveau zitten dat vergelijkbaar is met havo.²¹ Beide onderwijsinstellingen hebben tevens in de overeenkomst opgenomen dat de studenten aan het einde van het voorbereidend jaar een niveau hebben bereikt dat naar Nederlandse maatstaven vergelijkbaar is met vwo.²² De ondergrens van het niveau van de vooropleiding van de studenten die instromen in het voorbereidend jaar staat derhalve niet ter discussie (te weten havo, in overeenstemming met de waardering door de Nuffic).

De beide instellingen geven aan dat het dossier zoals dat door Navitas wordt aangeleverd ook een beoordeling bevat in hoeverre studenten over voldoende (financiële) middelen beschikken om naar Nederland te komen. Navitas is beter toegerust om deze beoordeling te maken, aldus de Universiteit Twente. Aan de hand daarvan kan bij de IND de visumaanvraag voor de student in gang worden gezet. Deze aanvraag wordt in alle gevallen volledig door de Universiteit Twente of de Haagse Hogeschool gedaan.

3.3 Kosten

De kosten variëren, afhankelijk van de instelling waarvoor de student wordt voorbereid. Wanneer de student wordt voorbereid voor een opleiding bij de Haagse Hogeschool en een volledig voorbereidend jaar doorloopt betaalt hij daarvoor € 12.500,-. Kiest de student voor de fast track bij The Hague Pathway College, dan is € 9.250,- verschuldigd. Voor de Universiteit Twente geldt een hoger bedrag voor het voorbereidend jaar, namelijk € 14.000,-. Hier is geen snelle track van het voorbereidend jaar mogelijk.

De beide instellingen en Navitas geven aan dat in alle gevallen door de student rechtstreeks aan Navitas moet worden betaald. Het collegegeld dient vooraf volledig betaald te worden en de financiële middelen van student dienen (ook vooraf) te worden aangetoond door middel van bankafschriften. Ook de kosten voor de visumaanvraag (€ 171,-) moeten door de student rechtstreeks worden overgemaakt aan Navitas. De kosten voor de ziektekostenverzekering worden door de student rechtstreeks aan de verzekeraar betaald. Navitas onderhoudt de communicatie met de studenten. Navitas heeft een directeur communicatie en op beide locaties een marketing afdeling en admission personeel. Door de fysieke aanwezigheid zijn er korte lijnen en kan er gemakkelijk overlegd worden, ook als het aankomt op de visumaanvraag.

²⁰ Zie: www.thehaguepathway.nl/admission-requirements en www.twentepathway.nl/admission-requirements.

²¹ Zie voetnoot 15.

²² Zie voetnoot 15.

De beide onderwijsinstellingen betalen geen kosten aan Navitas voor de dienstverlening door Navitas. Voor het gebruik van ruimtes en voorzieningen wordt door Navitas een overeengekomen bedrag betaald aan de instellingen.

3.4 Kwaliteit

De Pathway programma's voor de beide onderwijsinstellingen zijn door Navitas en de instellingen gezamenlijk ontworpen. Hierbij waren vertegenwoordigers van de faculteiten en opleidingen van de beide onderwijsinstellingen betrokken. De helft van het curriculum bestaat uit taalonderwijs Engels en 'skills'. De andere helft van het curriculum is 'content'. Het onderwijs wordt in projectvorm aangeboden, waarbij content en Engels en skills veelal worden geïntegreerd. Studenten worden in het eerste project als groep beoordeeld, daarna per paar en tenslotte individueel. Vakken worden beoordeeld door docenten van zowel Engels en skills, als docenten van content. De regels en procedures rondom toetsing zijn beschreven in de 'Assessment policy' van Navitas.

Het moederbedrijf, Navitas UK Holdings Ltd, is in het Verenigd Koninkrijk positief beoordeeld door de Britse Quality Assurance Agency (QAA), na een review in 2018 en 2019:²³
Navitas UK Holdings Ltd received a commendable outcome from the monitoring visit in 2018. It submitted an annual return in February 2019 that demonstrates that it is continuing to maintain academic standards and enhance the quality of student learning opportunities and information about learning opportunities.

Voor de borging van de kwaliteit van het onderwijs dat via de beide Pathway Colleges wordt aangeboden, hanteert Navitas de richtlijnen en standaarden van het QAA. In de door Navitas en de onderwijsinstelling ingerichte commissies wordt toegezien op uitvoering van de gezamenlijk vastgestelde inhoud van het curriculum, de objectieve toetsing en de doorlopende verbetering/gewenste aanpassingen. Het Academic Advisory Committee is betrokken bij het curriculumontwerp, omdat het doel is om het onderwijs zo goed mogelijk aan te laten sluiten op de hoofdstudie. Ook gedurende het voorbereidend jaar kan het curriculum worden aangepast als dit nodig wordt geacht. De Joint Strategic Management Board, waarin 3 leden van Navitas en 3 leden van de instelling participeren, houdt toezicht op de kwaliteit en overlegt over de lopende onderwijskundige en praktische zaken. Er is in de Board ook aandacht voor de toelatingseisen.

De feitelijke studievoortgang van studenten wordt gedurende het voorbereidend jaar gemonitord door Navitas. De studenten volgen verschillende vakken die alle met succes afgerond moeten worden om toelaatbaar te zijn tot de hoofdstudie bij de instelling. Er zijn eindtermen, leerdoelen en tussentijdse toetsen, die alle in samenwerking tussen Navitas en de instelling zijn opgesteld en zijn opgenomen in het aanwezigheids- en monitoringsbeleid van het Pathway College. Aan de kernvakken zijn ECTS verbonden, zodat studenten kunnen wennen aan het onderwijssysteem. Tussentijds is er contact tussen de instelling en Navitas over de voortgang van de studenten. Een studentencoördinator van Navitas monitort de studenten actief en is voor hen het aanspreekpunt.

Omdat de BSA norm (Bindend Studieadvies) zoals die in het Nederlandse hoger onderwijs geldt, nieuw is voor internationale studenten en voor hen een grote stressfactor in het voorbereidend jaar vormt, wordt er gedurende het voorbereidend jaar door Navitas veel aandacht besteed aan het BSA. In dit verband benadrukt de vertegenwoordiger van Navitas dat het voorbereidend jaar voor veel studenten niet alleen bedoeld is om een hoger niveau in Engels of wiskunde te bereiken, maar juist ook dient ter voorbereiding op het Nederlandse onderwijssysteem. De inhoud van het onderwijs lijkt meestal wel op het onderwijs in het land van herkomst, maar de manier van werken is anders. Indien een student een vak niet haalt, ligt de oorzaak daarvan vaak ook in aanpassingsproblemen aan de Nederlandse onderwijsmethodiek.

Navitas besteedt veel aandacht aan het voorkomen van uitval. In de eerste 3 maanden is er in het algemeen meer uitval dan in de rest van het jaar. Tijdens de introductieweek wordt hier aandacht aan besteed. Wanneer de student geen of onvoldoende voortgang boekt, kan het betreffende Pathway College de overeenkomst met de student beëindigen.

3.5 Zorgplicht

Er is veel aandacht voor studentenwelzijn, maar de vertegenwoordigers van de beide instellingen

²³ Zie: <https://www.qaa.ac.uk/reviewing-higher-education/quality-assurance-reports/Navitas-UK-Holdings-Ltd>.

geven aan dat studenten in het voorbereidend jaar geen direct gebruik kunnen maken van de diensten van de instellingen, omdat zij nog geen reguliere studenten zijn. Te denken valt aan diverse (online) hulpmiddelen op het gebied van studentenwelzijn zoals psycho educatie, zelfhulptrajecten, filmpjes, etc. De informatie wordt wel met Navitas gedeeld. De studentencoördinator van Navitas treedt in voorkomende gevallen in contact met de decanen en psychologen van de instellingen om te kijken wat er aangeboden kan worden op het gebied van studentenwelzijn. Hierover zijn afspraken gemaakt tussen Navitas en de instellingen. Navitas voegt hieraan toe dat er bij de instellingen een capaciteitsprobleem was; er waren (te) weinig studentenpsychologen beschikbaar voor de reguliere studenten en de studenten uit het voorbereidend jaar, maar inmiddels zijn zowel de Universiteit Twente als met de Haagse Hogeschool afspraken gemaakt om gezamenlijk te investeren in psychologische ondersteuning voor internationale studenten. Op de campus zijn Student Support Officers en Tutors van Navitas aanwezig, die zich bezig houden met de begeleiding van studenten. Het gaat dan om bijvoorbeeld administratieve zaken, maar ook om (persoonlijke) problemen en praktische regelingen. Bovendien heeft elke student een mentor, waarmee hij wekelijks een gesprek heeft. Studenten die met problemen kampen worden aldus snel geïdentificeerd. Sommige complexe casussen worden door Navitas doorverwezen naar de huisarts. Navitas overweegt om de begeleiding in te zetten bij de overgang naar de hoofdstudie, om de transitie te versoepelen.

Voor minderjarige studenten, die er in beperkte mate zijn, is er meer begeleiding, met name wanneer het gaat om het regelen van praktische zaken. Er is bijvoorbeeld soms een medewerker van de Rabobank op de campus aanwezig, hetgeen drempelverlagend werkt in het oplossen van praktische problemen.

De vertegenwoordiger van de Haagse Hogeschool licht toe dat studenten veel dingen samen doen, waardoor ze elkaar goed leren kennen. Ze zitten bovendien op vaste plekken in het gebouw, waardoor ze elkaar ook vaak tegenkomen. De sportfaciliteiten zijn beschikbaar voor hen en daar wordt de student op gewezen. Bovendien kunnen studenten het 'lighthouse' bezoeken. Dit is een plek in de hogeschool waar filmavonden, workshops en presentaties worden georganiseerd. Studenten worden aangemoedigd hierin te participeren. Studenten kunnen bovendien gebruik maken van de bibliotheek; deze is zowel 's avonds als in het weekend open. Verder geldt bij Navitas een aanwezigheidsplicht, waardoor ook de afwezigheid van studenten opvalt.

Navitas is de enige aanbieder binnen dit onderzoek die aan studenten zogenaamde familie-studiebeurzen aanbiedt. Hiervoor komen studenten in aanmerking waarvan de familieleden op een eerder moment al bij een van de aan Navitas verbonden onderwijsinstellingen studeerden. Aanvragen hiervoor kunnen bij Navitas worden ingediend.

Huisvesting

Navitas neemt bij twee commerciële aanbieders studentenkamers af en biedt deze aan de internationale studenten aan. Op die wijze ondersteunen de beide Pathway Colleges de studenten in het vinden van (gemeubileerde) huisvesting. The Hague Pathway College doet dit in samenwerking met de Haagse Hogeschool en de lokale studentenhuysvester DUWO.²⁴ Bovendien kan de student ook gebruik maken van de Student Hotel. Na betaling van het collegegeld ontvangt de student hierover meer informatie. De Universiteit Twente heeft het beleid dat studenten die op basis van een visum naar Nederland komen, in beginsel gegarandeerd een kamer krijgen aangeboden via de Universiteit Twente. Wanneer studenten deze niet accepteren worden zij geacht zelf huisvesting te regelen. De Universiteit Twente heeft met Navitas afgesproken dat Navitas samen met de huisvestingspartners in de regio afspraken maakt over huisvesting van deze groep studenten gedurende het voorbereidend jaar. De student gaat rechtstreeks, zonder tussenkomst van Navitas, een huurovereenkomst aan met één van de huisvestingsaanbieders. Na succesvolle afronding van het voorbereidend jaar doet de instelling de student hetzelfde aanbod als de overige visum-studenten (aanbod huisvesting in het eerste studiejaar van de bachelor).

Rechtsbescherming

Beide Pathway Colleges kennen een klachtenprocedure die beschikbaar is voor de studenten uit het voorbereidend jaar. De procedure is beschreven in de 'Terms & Conditions' van beide Pathway Colleges. Er staat bovendien op de website veel informatie over rechten en plichten van studenten bij hun komst naar Nederland; onder andere worden zij geïnformeerd over herkansingen en het feit dat ze een jaar de tijd hebben om het voorbereidend jaar te doorlopen. Bij onduidelijkheden op het gebied van examinering of klachten over de uitslag van een examen kunnen studenten contact

²⁴ Zie: <https://www.duwo.nl/>.

opnemen met de examencommissie van de onderwijsinstelling.

Wanneer er geschillen ontstaan kan de student in het voorbereidend jaar in eerste instantie de klachtenprocedure doorlopen bij Navitas. Als de student en Navitas er onderling niet uitkomen, kan de student de klacht voorleggen aan de Joint Strategic Management Board. De procedure hiervoor staat omschreven in het Student Handboek. Voor klachten op het gebied van ongewenst gedrag is de vertrouwenspersoon van de instelling te benaderen.

3.6 Conclusie

De interviews met vertegenwoordigers van Navitas, de Haagse Hogeschool en de Universiteit Twente, alsmede de bestudering van de websites en de overgelegde documenten hebben duidelijk gemaakt dat Navitas namens de beide onderwijsinstellingen een groot aantal taken uitvoert. Zo biedt Navitas op de website informatie aan over de beide onderwijsinstellingen waar studenten na het voorbereidend jaar een opleiding kunnen gaan volgen.²⁵ De onderwijsinstellingen bieden zelf echter nauwelijks informatie aan over het voorbereidend jaar of over de aanbieder ervan. De werving, hoewel inhoudelijk afgestemd met de onderwijsinstellingen, verloopt via Navitas en niet via de (websites van de) onderwijsinstellingen. Navitas en de beide onderwijsinstellingen geven aan een gedeelde visie, missie en doel te hebben. De visie met betrekking tot internationalisering is verwoord in het onderwijskader van de instellingen en komt overeen met de visie van Navitas. De 'Internationalisation policy' van de instellingen is gedeeld met Navitas en de samenwerking met Navitas is opgenomen in het meerjarenplan van de afdeling Marketing en Communicatie. Navitas werft bewust niet voor opleidingen waarvoor een numerus fixus geldt.

Veel zaken rondom het voorbereidend jaar worden door Navitas geregeld, zoals de globale beoordeling van de toelaatbaarheid (artikel 4.1 van de Gedragscode) en het voldoen aan het vereiste van voldoende (financiële) middelen. Navitas doet de eerste beoordeling en maakt van de toelaatbare studenten een dossier op dat ter controle wordt doorgestuurd naar de betreffende onderwijsinstelling. De onderwijsinstelling beslist formeel op de aanvraag om toelating en inschrijving. De toelatingseisen worden vastgesteld in samenwerking met de onderwijsinstellingen, waar ook de formele besluitvorming hierover plaatsvindt. Navitas kent (ook) een conditionele toelating tot het voorbereidend jaar, in afwachting van het indienen van de definitieve eindexamen/diploma middelbaar onderwijs. Zodra deze documenten ontvangen zijn en getoetst op de minimumvereisten voor toelating, wordt de conditionele toelating omgezet in een directe toelating tot het voorbereidende jaar.

De beide onderwijsinstellingen geven aan dat zij zich vergewissen van succesvolle deelname aan het voorbereidend jaar (artikel 4.5 van de Gedragscode) door bij de toelating een bepaald minimum niveau te verlangen van de aankomend student, zoals de IELTS test en de (academische) normen. In voorkomende gevallen wordt door de Universiteit Twente zelf de suggestie gedaan aan een student om een voorbereidend jaar te volgen, alvorens (definitief) te worden toegelaten tot de hoofdstudie (artikel 4.1 en 4.5 van de Gedragscode). De student ontvangt dan een brief, zoals hier is weergegeven. Uit de brief blijkt dat het buitenlandse diploma van het middelbaar onderwijs van de student gewaardeerd wordt op een niveau dat te laag is voor (rechtstreekse) toelating tot de hoofdstudie, omdat een niveau vereist is dat vergelijkbaar is met vwo. Aangegeven wordt dat bij de besluitvorming de advisering van de Nuffic is betrokken. Vervolgens wordt de student, kennelijk op basis van een eigen afweging, aangeboden het voorbereidend jaar te gebruiken om het geconstateerde niveauverschil te overbruggen. Er wordt niet aangegeven op grond waarvan c.q. op basis van welke criteria de Universiteit Twente deze afweging heeft gemaakt en tot dit oordeel komt en - in z'n algemeenheid - voor welke studenten deze afwijking c.q. dit aanbod geldt.

²⁵ Door Navitas is tijdens dit onderzoek aangegeven dat zij zichzelf zien als onderwijsaanbieder. In dat verband voeren zij ook wervingsactiviteiten uit. Door de minister worden de private aanbieders, in lijn met de berichtgeving in de media, geduid als wervingsbureaus.

UNIVERSITY OF TWENTE.
CENTRE FOR EDUCATIONAL SUPPORT
ADMISSION OFFICE

From: studentservices@utwente.nl

Date: February 20, 2019

Your reference: [REDACTED]

Subject:
Decision of your application for the University of Twente

Dear [REDACTED]

We thank you for your application to the University of Twente for the Bachelor's programme Computer Science and Engineering. The Admission Office has carefully evaluated your application.

We regret to inform you that the Admission Office has concluded that you cannot be admitted to the Bachelor's programme based on the information that you provided. This decision is based on the following ground(s):

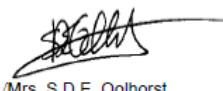
- The overall level of your prior education does not meet the requirements for the programme as it is not equivalent to the Dutch VWO degree which is the minimal requirement for admission. We only accept students from a High School for the Gifted. On your documentations we cannot find such information.
- The subjects in your prior education do not meet the requirements for the programme.
- The grades obtained for relevant courses during your prior education are insufficient for admission.

Our decision is based on the databases (Nuffic and UK Naric) and our experience with your high school diploma.

You can however become eligible for admission if you successfully complete our foundation year at [Navitas](#). Navitas offers a Foundation Year for prospective students of the University of Twente who do not meet the entry requirements. If you believe this option offers you the opportunities you are looking for, please go [here](#) to apply. One of the Navitas admission officers will contact you and guide you through the application and enrolment procedures.

We do thank you for your interest in our University and wish you all the best in your future studies and career.

Kind regards,

Mrs. S.D.E. Oolhorst
Head Student Affairs & Services

University of Twente
Student Services | Admission Bachelor
Drienerlolaan 5
7522 NB Enschede, The Netherlands

If you disagree with the decision of the Admission Office you may submit a written appeal to the University of Twente within 6 weeks. The appeal can be sent to the following address: Complaints Desk Student Services (Vrijhof 239B), P.O. Box 217, 7500 AE Enschede, the Netherlands. Please note that the decision of the Admission Office will not be revised unless there are grounds for appeal (additional proof of admissibility).

1

De programma's van het Twente Pathway College en het The Hague Pathway College dienen om bij te dragen aan de kwaliteit van de instroom, door studenten naast vakinhoudelijke kennis en Engels ook vaardigheden bij te brengen, gericht op de Nederlandse onderwijscultuur. De instellingen zijn actief betrokken in de curriculumontwikkeling en de kwaliteitszorg van het voorbereidend jaar, zowel bij de ontwikkeling als de uitvoering en monitoring ervan. Onderdeel van de afspraken tussen Navitas en de instellingen is een doordacht kwaliteitszorgsysteem.

De Haagse Hogeschool en de Universiteit Twente betalen geen vergoeding aan Navitas voor de geleverde diensten. Navitas betaalt de beide instellingen voor het gebruik van ruimtes en voorzieningen bij de instellingen. Want zowel in Den Haag als in Enschede vindt het voorbereidend jaar plaats op de campus van beide instellingen zodat integratie bevorderd wordt en de programma's toegespitst kunnen worden op de betreffende instelling. De beide onderwijsinstellingen hebben een overeenkomst gesloten met Navitas, waarvan door beide onderwijsinstellingen een afschrift werd overgelegd ter vertrouwelijke kennisname door de Commissie.

De studenten kunnen een zorgverzekering afsluiten via Aon. Ook kunnen zij worden ondersteund bij het vinden van huisvesting. De studenten worden geïnformeerd over de klachtenprocedure, maar er ontbreekt informatie over eventuele mogelijkheden wanneer de bestaande klachtenprocedure ontoereikend blijkt. Op de website van Navitas worden studenten geïnformeerd over de wijze van toetsing gedurende het voorbereidend jaar. Navitas speelt nadrukkelijk een rol in de dagelijkse begeleiding van studenten en het monitoren van de studievoortgang. De toelatingseisen tot de hoofdstudie zijn te vinden op de websites van de betreffende opleidingen.

4. Bevindingen OnCampus

OnCampus heeft een overeenkomst afgesloten met de Hogeschool van Amsterdam (HvA) en de Universiteit van Amsterdam (UvA) voor het, op de campus van de beide instellingen, verzorgen van het voorbereidend jaar. De aanduiding van het voorbereidend jaar van OnCampus is Undergraduate Foundation Programme (UFP, voor bachelor programma's) en Master's Qualifying Programme (MQP, voor master programma's). In onderstaande tabel is weergegeven hoeveel studenten en nationaliteiten het betreft in het studiejaar 2019-2020.

	Hogeschool van Amsterdam	Universiteit van Amsterdam
Aantal internationale studenten	29	366
Aantal nationaliteiten	9	41

In september 2019 zijn studenten met de volgende nationaliteiten gestart met het UFP van de HvA: Oekraïne, Taiwan, Zuid-Afrika, Vietnam, Zuid-Korea, China, Egypte, Amerika en Spanje. Bij de UvA betreft het 41 nationaliteiten voor het UFP voor de bachelor opleiding en 14 nationaliteiten voor het MQP voor de master opleiding.

Het UFP van OnCampus kent twee instroommomenten: september en januari, en bereidt voor op een bacheloropleiding van de HvA of van de UvA. Daarnaast is er een MQP dat voorbereidt op een masteropleiding van de UvA. In september 2019 zijn 315 studenten gestart in een UFP/MQP (19 studenten bij de HvA en 296 studenten bij de UvA). In januari 2020 zijn 80 studenten ingestroomd in een UFP/MQP (10 studenten bij de HvA en 70 studenten bij de UvA).

Het UFP van de HvA bereidt de studenten voor op de bacheloropleiding International Business (4-jarig of 3-jarige fast-track) en bestaat uitsluitend uit het aanbieden van Engelse taalvaardigheid aan de hand van een 'business curriculum'. De studenten hebben niet zozeer onderwijsdeficiënties; zij voldoen alleen niet aan de minimale scores op het gebied van de Engelse taalvaardigheid. De studenten moeten een buitenlandse vooropleiding hebben die vergelijkbaar is met havo-niveau om toegelaten te kunnen worden aan de HvA. Een enkele keer waardeert de Nuffic een buitenlands diploma als 'benadert havo'; in dat geval is de student niet toelaatbaar tot de bachelor (en het UFP) van de HvA. Gedurende het voorbereidend jaar kan de internationale student naast het bijwerken van zijn/haar Engelse taalvaardigheid ook al kennis maken met de Nederlandse onderwijsmethode en wennen aan de cultuur. Het UFP wordt afgesloten met het afnemen van een IELTS test, waarbij de student een minimale score van 6.0 dient te behalen. Bij de UvA worden studenten in het UFP/MQP voorbereid op 5 verschillende bacheloropleidingen en 5 verschillende masteropleidingen.

4.1 Werving

De website van OnCampus²⁶ biedt op gestructureerde en overzichtelijke wijze informatie over de inhoud en vormgeving van het voorbereidend jaar, de stad Amsterdam en de opleidingen/instellingen waar de studenten voor worden voorbereid. De websites van de onderwijsinstellingen zelf bieden slechts zeer globaal informatie over het voorbereidend jaar. Er wordt op beide websites doorverwezen naar de website van OnCampus. Hier is een speciale brochure te downloaden, die in nauwe samenwerking met de instellingen is ontwikkeld en als input dient voor de website van OnCampus.

De toelatingseisen en doorstromingseisen van de UFP programma's zijn door OnCampus en de beide instellingen gezamenlijk opgesteld. Met betrekking tot de werving van de studenten hebben de instellingen ook een actieve rol, door mee te denken en de agenda te bepalen bij de ontwikkeling en uitvoering van de strategie. Op beurzen staan OnCampus en de beide instellingen vaak in de buurt van elkaar en meerdere keren per jaar komen de agenten van OnCampus naar Nederland, waar in samenwerking met de instellingen workshops worden gegeven. Daarin worden zij op de hoogte gesteld van de inhoud van de programma's, zodat de agenten weten wat ze precies promoten in het buitenland. Daarnaast gaan OnCampus collega's langs bij agenten in het

²⁶ Zie: <https://www.oncampus.global/europe/campuses/on-campus-amsterdam/welcome.htm>.

buitenland om presentaties te geven over de programma's of agenten er op te wijzen wanneer er bijv. veranderingen zijn. De keuze voor een onderwijsinstelling, land en opleiding wordt erg verschillend gemotiveerd door studenten. Vaak spelen ouders nog een grote rol in het maken van die keuze. Via agenten kunnen ouders goed op de hoogte raken van wat de programma's inhouden en in welk land hun kind terecht gaat komen. Bovendien spelen de hoge collegegelden in andere landen ook een rol bij de keuze voor Nederland.

Ongeveer 20% van de studenten meldt zich zelf aan voor het UFP/MQP, veelal na verwijzing door de UvA of HvA. Er is dan vaak sprake van een (buitenlandse) vooropleiding die naar niveau vergelijkbaar is met vwo, maar waarbij er deficiënties zijn voor Engels of wiskunde. De overige 80% wordt door agenten aangemeld. OnCampus heeft een team Sales, dat zich richt op de werving van studenten. Het team werkt daarbij samen met agenten die gevestigd zijn in verschillende landen. Indien tot samenwerking wordt besloten, wordt daartoe een overeenkomst (*International Representative Agreement*) ondertekend. In het contract is vastgelegd dat de agent met de student het voorbereidende werk doet. Het managen van de verwachtingen van studenten is hier onderdeel van. Agenten staan veel in contact met (aankomende) studenten voordat zij naar Nederland komen en zijn in grote mate bij het proces betrokken. Zij starten soms ook de visumaanvraag voor de aankomende student. Uiteraard moet student zelf documenten aanleveren en tekenen als onderdeel van visumaanvraag, maar agent kan deze documenten indienen bij de instelling namens student.

Als de student door een agent is geadviseerd en via die weg tot het voorbereidend jaar is toegelaten, dan ontvangt de agent van OnCampus een vergoeding. Agenten krijgen evenveel betaald voor de werving van een student voor de HvA en de UvA. Er is derhalve geen financieel voordeel voor agenten bij de werving van studenten voor de ene ten opzichte van de andere instelling. Het kenmerkende verschil tussen hbo en wo in Nederland krijgt ook aandacht bij de informatievoorziening aan studenten. Veel ouders vinden echter (ook) de ranking van de onderwijsinstelling belangrijk

OnCampus werft ook studenten voor UFP programma's voor opleidingen waarbij sprake is van selectie bij de toelating. Op de website van OnCampus en in de brochure wordt dit ook vermeld. Daarnaast worden de studenten hierover ingelicht via de gesprekken en bijeenkomsten met de agenten. Het betreft de bachelor opleiding *Business Administration* (BBA) en de bachelor opleiding *Politics, Psychology, Law and Economics* (PPLE), beide van de UvA. De BBA opleiding heeft een numerus fixus. Tijdens het voorbereidend jaar (in februari/maart) dienen de studenten voor deze opleiding een extra test te doen. Aan de studenten wordt een alternatief aangeboden door inschrijving mogelijk te maken voor zowel de BBA opleiding als de bachelor opleiding *Economics & Business Economics*. Beide programma's zijn volgens de UvA inhoudelijk redelijk vergelijkbaar, al zijn de doorstromingseisen voor wiskunde voor de opleiding *Economics & Business Economics* hoger dan voor de BBA. Door deze dubbele inschrijving verzekert de UvA de studenten na het voorbereidend jaar van de toelating tot een opleiding (mits zij aan de hogere doorstromingseisen wiskunde voldoen). De PPLE heeft geen numerus fixus, maar er vindt selectie plaats op basis van aanvullende criteria: de student moet een essay schrijven, een motivatiebrief (incl. CV) insturen en er wordt een interview afgenomen.

Voorafgaand aan het voorbereidend jaar ondertekenen de studenten een overeenkomst (*Participation Agreement*), waarin ze onder andere verklaren bekend te zijn met de numerus fixus: *There are additional requirements for selection onto BSc Business Administration; due to a restricted number of places applicants are required to sit an entrance exam (progression to this programme is not guaranteed).*

Ditzelfde geldt voor de selectie bij de toelating tot de PPLE:

I confirm that I am aware that I can apply to the BSc PPLE, but that I am not guaranteed progression to this programme even if all other requirements are met, due to its application and selection procedures.

4.2 Toelating

Op de website²⁷ en in de brochure staan de toelatingseisen vermeld op het gebied van de Engelse taalvaardigheid van de studenten. De toelatingseisen verschillen afhankelijk van de duur van het voorbereidend jaar (5.0 IELTS bij start september of 5.5 IETS bij start januari). Als extra eis wordt vermeld dat de student afhankelijk van de opleiding dient te beschikken over 'sterke' of 'uitstekende' wiskundige vaardigheden en een score van 40-60% dient te behalen op de OnCampus

²⁷ Zie: <https://www.oncampus.global/europe/campuses/on-campus-amsterdam/welcome.htm>.

toelatingstoets. Daarnaast kan de student specifiek op eigen land naar meer informatie zoeken over de toelatingseisen. Het gaat dan met name over de toelatingseisen op academisch niveau. De toelatingseisen zijn gezamenlijk met de UvA vastgesteld. Voor de HvA geldt dat de toelatingseisen vooraf vaststaan en gelijk zijn aan de standaard toelatingseisen van het landelijke IB-programma. De HvA controleert jaarlijks de toelatingseisen voor OnCampus per land en de informatie wordt geactualiseerd op basis van de adviezen van de Nuffic.

Er is een algemene internetpagina voor de inschrijving tot een UFP/MQP programma beschikbaar²⁸, zowel voor studenten die op een opleiding worden voorbereid bij de HvA als voor studenten die op de UvA worden voorbereid. De student kan zich inschrijven via een online formulier, dat rechtstreeks naar OnCampus wordt verzonden. OnCampus heeft een centraal toelatingsteam (*Admission Office*), dat de inschrijving in behandeling neemt. Voor OnCampus is in afstemming met de beide onderwijsinstellingen per land inzichtelijk gemaakt welk diploma toelaatbaar is. Dit wordt getoetst aan de hand van de waardering van de buitenlandse diploma's door de Nuffic. Ook voor het *Social Sciences* programma worden studenten door OnCampus geselecteerd. De beoordeling van academische documenten wordt echter altijd door de UvA gedaan. Bij de UvA-opleidingen *Business Administration* (numerus fixus) en *Politics, Psychology, Law and Economics* (selectie) wijkt het toelatingsproces af en wordt door een commissie van het PPLE college, onderdeel van de UvA, een selectie uitgevoerd. Tijdens het voorbereidend jaar doorlopen de studenten het selectieproces van PPLE opleiding.

Afhankelijk van de gewenste hoofdstudie bij de UvA, moet de student bij de aanmelding een keuze maken voor een van de UFP/MQP programma's: het *Business Pathway* of het *Social Sciences Pathway*. De definitieve studiekeuze vindt plaats in juni/juli (voor de start van de bachelor in september), wanneer alle cijfers bekend zijn. Studenten die het MQP programma *Business Pathway* volgen ter voorbereiding van de master opleiding *Business Administration*, kunnen enkel doorstromen naar een van de tracks binnen de master opleiding *Business Administration*. Voor de master opleidingen *Econometrics* en *Data Science & Business Analytics* is een apart MQP programma met andere vakken. Gedurende het voorbereidend jaar worden verschillende informatiebijeenkomsten over de doorstroombmogelijkheden georganiseerd en worden presentaties gegeven over (de inhoud van) de bachelor programma's. Ook organiseert de UvA 'speed-date' bijeenkomsten, waarbij studenten vragen kunnen stellen aan oud-OnCampus studenten over de bachelor, hun ervaringen etc. Bij de HvA kunnen studenten uitsluitend doorstromen naar de bachelor *International Business* (regulier of fast-track).

Zowel OnCampus als de agent doen, vroeg in het toelatingsproces, de eerste toets van de eigen (financiële) middelen van de student. De agent weet waar de student naartoe gaat en wat de vereisten zijn voor een verblijfsvergunning in Nederland. Het dossier wordt vervolgens door OnCampus aan de instelling gestuurd, die het dossier controleert en een check doet van de eigen (financiële) middelen en de waardering van het buitenlandse diploma. Daarna wordt het visum bij de IND aangevraagd. In sommige gevallen maakt de student het vereiste bedrag aan eigen (financiële) over naar de onderwijsinstelling, die dat vervolgens na het openen van een bankrekening in Nederland aan de student terugbetaalt.

Bij toelating ontvangt de student een brief die gezamenlijk is opgesteld door OnCampus en de betreffende instelling. Hierin staan onder andere de inhoud van het jaar en de hieraan gerelateerde kosten vermeld. Na betaling wordt door OnCampus een officieel bewijs van inschrijving naar de student gestuurd. Studenten die bij de inschrijving oneerlijk zijn geweest over hun kwalificaties, kunnen door OnCampus zonder teruggave van kosten worden uitgeschreven. De vertegenwoordiger van de HvA heeft aangegeven dat studenten na toelating tot het UFP programma als cursist worden ingeschreven bij de HvA. Hierdoor heeft de student een binding met de toekomstige opleiding, maar kan ook gebruik gemaakt worden van de faciliteiten en zorg van de HvA.

In het *Programme Handbook* van OnCampus is een aantal rechten en plichten geformuleerd, die betrekking hebben op de relatie tussen OnCampus en de student nadat de toelating een feit is. OnCampus zegt bijvoorbeeld toe binnen drie dagen te reageren op informatieverzoeken, de student op tijd te informeren en waar nodig aanvullende begeleiding aan te bieden, de studievoortgang van de student te meten en te bewaken, een hoge kwaliteit van lesgeven te bieden, een mentor beschikbaar te stellen, het startniveau van de student te meten en benodigde input leveren om de

²⁸ Zie: <https://www.oncampus.global/europe/campuses/on-campus-amsterdam/how-to-apply.htm>.

student zich verder te laten ontwikkelen. Als plicht van studenten is opgenomen dat de student zich moet houden aan regels, beleefd en attent moet zijn, op tijd moet komen, hard moet werken en zich aan de deadlines moet houden, zelf verantwoordelijk is voor de fysieke en mentale gezondheid en respect moet tonen.

4.3 Kosten

De kosten die verbonden zijn aan het voorbereidend jaar verschillen per instelling. Voor de voorbereiding op een opleiding aan de UvA betaalt de student € 17.985,- voor het UFP/MQP programma, exclusief additionele kosten voor registratie (€ 300,-) en borg (€ 2.200,-). Het collegegeld kan in drie termijnen worden betaald, waarbij met de laatste termijn de borg wordt verrekend. Voor de voorbereiding op een opleiding aan de HvA bedragen de kosten voor het UFP programma € 12.900,- voor een jaar, waarbij ook extra kosten in rekening worden gebracht voor registratie (€ 300,-) en borg (€ 2.200,-). De HvA verlangt betaling vooraf van het volledige collegegeld.

De kosten moeten door de student rechtstreeks worden betaald aan OnCampus. Overigens blijkt uit de 'Terms & Conditions'²⁹ dat OnCampus de hoogte van de kosten tussentijds kan wijzigen:

All fees will be payable in advance as determined by ONCAMPUS. Fees are correct at time of publication. ONCAMPUS reserves the right to vary tuition fees at any time and payment of each term's tuition fees will be subject to any increase in fees that may be announced during the programme of study.

Wijziging van de hoogte van de kosten gebeurt nadrukkelijk niet tijdens het studiejaar voor de zittende groep studenten. Als er een wijziging wordt voorgesteld, geldt deze voor het volgende academisch jaar, en wordt deze alleen doorgevoerd in overleg met en na goedkeuring door de UvA/HvA. Worden de kosten door een andere persoon dan de student betaald (sponsor), dan is deze persoon tevens verantwoordelijk voor alle plichten zoals opgenomen in het contract tussen de student en OnCampus. Sommige studenten, met name studenten uit Ecuador, komen met een studiebeurs naar Nederland. Het Finance Team van OnCampus houdt zich met deze groep bezig. Wanneer een student wordt gesponsord door bijvoorbeeld de eigen overheid, moet hij een Bewijs van aanwezigheid laten zien en de sponsor op de hoogte houden van behaalde cijfers. In de Participation Agreement die door de student wordt ondertekend is een tabel opgenomen met de kosten van onder meer het collegegeld, transport, eten en boeken. Wanneer een student gesponsord wordt dan ondertekent de sponsor de Financial statement als onderdeel van de visumaanvraag.

Het Immigration team van de beide instellingen voert voorafgaand aan de visumaanvraag de controle uit op het door OnCampus aangeleverde studentdossier, waarin door OnCampus al een voorlopige beoordeling heeft plaatsgevonden van de vereiste vooropleiding en documenten, waaronder de eigen (financiële) middelen van de student. De visumkosten moeten door de student aan de onderwijsinstelling (niet aan OnCampus) worden betaald. OnCampus is op het terrein van de visumaanvraag alleen een tussenpersoon die beschikbaar is voor vragen van de studenten voor het voorbereidend jaar.

4.4 Kwaliteit

OnCampus heeft een centraal team dat zich bezig houdt met toetsing. Voor sommige vakken worden bij OnCampus Amsterdam dezelfde toetsen aangeboden als op de vestigingen in Groot-Brittannië. De kwaliteit van de toetsen wordt geborgd door de Quality Assurance Agency (QAA)³⁰, die de inhoud ervan beoordeelt. Ook de examencommissies van de opleidingen van de betrokken onderwijsinstellingen hebben naar de voorbereidende programma's gekeken. Het beleid en de procedures zijn, aldus OnCampus, in lijn met de Quality Code van QAA.

Het voorbereidend jaar bij OnCampus bestaat uit vier vakken, die alle door de studenten gevolgd moeten worden. Er geldt een aanwezigheidsplicht voor de studenten. Door middel van tussentijdse toetsen, presentaties, assessments en projecten wordt de voortgang van de internationale student zowel gedurende het jaar als aan het einde van het jaar gemeten. Dit geldt voor zowel studenten

²⁹ Raadpleegbaar via: <https://www.oncampus.global/ugc-1/1/1/0/2ce36b2a-5ca6-415c-aa00-de843257828a.pdf>.

³⁰ Zie: www.qaa.ac.uk.

die worden voorbereid op een opleiding bij de HvA als bij de UvA. De Engelse taalvaardigheid wordt gemeten d.m.v. een externe toets (IELTS). Het programma is echter breder dan alleen taalonderwijs; vooral het aanleren van *skills & behaviour* is erg belangrijk. Ook worden de studenten vertrouwd gemaakt met het projectmatig werken, zodat zij beter toegerust zijn op de hoofdstudie bij een van de beide onderwijsinstellingen. Toetsen worden zowel gedurende het jaar afgenomen, als aan het einde van het jaar. De doorstromingseisen zijn, net als de toelatingseisen, gezamenlijk met de beide onderwijsinstellingen vastgelegd.

Studenten krijgen tijdens het voorbereidend jaar bij OnCampus veel persoonlijke begeleiding. De voortgang wordt van dichtbij door OnCampus gemonitord en regelmatig besproken met de student. Gedurende het jaar krijgt de betreffende onderwijsinstelling regelmatig inzicht in hoe studenten het bij OnCampus doen. Wanneer studenten minder goed presteren, kan via de ondersteuningssystemen van de instellingen hulp worden aangeboden. In het *Programme Handbook* van OnCampus staat uitgebreide informatie over hoe er wordt omgegaan met medische en persoonlijke omstandigheden waarin de student niet optimaal kan presteren. Ook regels rondom overtredingen staan beschreven, zoals wat er gebeurt als er sprake is van plagiaat. Ook wordt weergegeven wat OnCampus voor de student kan betekenen op het gebied van het bieden van extra begeleiding of ondersteuning: extra examentijd is hier een voorbeeld van. Het voorbereidend jaar begint als een middelbaar schooljaar, met veel ondersteuning vanuit OnCampus. Richting het einde van het jaar wordt de ondersteuning afgebouwd om studenten zelfstandiger te maken, waardoor de overgang naar de onderwijsinstelling hopelijk beter verloopt.

Er wordt strikt toezicht gehouden door OnCampus op de aanwezigheid van de studenten tijdens de lessen. Bij afwezigheid wordt actie ondernomen. Dit doet OnCampus bijvoorbeeld door contact te zoeken met de student via e-mail of telefoon. Wanneer een student niet reageert neemt OnCampus contact op met de huisvestingsorganisatie opdat iemand bij de student kan gaan kijken. Om uitval van studenten te voorkomen wordt ingezet op de zogenoemde *triangle of support*. De eerste schakel hierin is de mentor van de student. Als de *community* waarin de student zich bevindt onvoldoende toereikend blijkt te zijn, zoekt de student allereerst contact met de mentor. Daarna is er de mogelijkheid in gesprek te gaan met een studieadviseur, studiecounselor (studentendecaan) of studentenpsycholoog, die ook onderdeel zijn van de triangle. Indien er sprake is van uitval van een student probeert OnCampus te achterhalen wat daarvan de reden is. Studenten worden in dat geval afgemeld bij het *Immigration Team* van de onderwijsinstelling. De onderwijsinstellingen onderhouden het contact met de IND.

Doorstroom

Uit cijfers van OnCampus blijkt dat in het studiejaar 2018-2019 85% van de studenten die bij OnCampus een voorbereidend jaar volgden voor een master opleiding bij de UvA na afronding ervan aan de doorstromingseisen voldeed. Bij het voorbereidend jaar voor een bachelor opleiding bij de UvA was dit 70% (september starters) en 59% (januari starters). Bij het voorbereidend jaar voor de bachelor opleiding aan de HvA voldeed 65% (september starters) in dat studiejaar aan de doorstroomeisen na afronding van het voorbereidend jaar (50% bij de januari starters). Gemiddeld gaat het bij OnCampus UvA om 69% en bij OnCampus HvA om 60%.

Bij de HvA zijn 18 studenten (van de 32 studenten) met een verblijfsvergunning voor studie in september 2019, na afronding van het voorbereidend jaar bij OnCampus in het studiejaar 2018-2019, doorgestroomd naar de bachelor opleiding van de HvA.

In sommige gevallen kiezen studenten er zelf voor om ergens anders door te studeren. Dit betekent niet altijd dat zij niet aan de doorstromingseisen voldoen zoals afgesproken met de UvA/HvA. Zo stroomden er 10 studenten uit het UvA voorbereidend jaar van OnCampus door naar de BBA *International Business* van de HvA. Hieruit blijkt dat in sommige gevallen studenten die in eerste instantie zijn voorbereid op een studie aan de universiteit, beter op hun plek zijn op een hogeschool. In dergelijke situaties wordt het dossier, waarin de visumaanvraag was gedaan door het *Immigration team* van de UvA, overgenomen door het *Immigration team* van de HvA.

Uitval

In het jaar dat studenten voorbereid op een master opleiding bij de UvA vielen geen studenten uit. Bij het voorbereidend jaar voor een bachelor opleiding bij de UvA vielen 11 studenten uit; bij het HvA foundation programma betrof het een student.

BSA

Studenten bij de UvA die het voorbereidend jaar hebben gevolgd doorlopen de opleiding *Business Administration* tegen de verwachting in net iets minder goed dan de studenten die dat niet hebben

gedaan. Bij de bachelor opleidingen *Economics and Business Economics* en *Econometrics* doen de studenten het echter aanzienlijk beter. De meeste studenten stromen door naar de bachelor opleiding *Economics and Business Economics*. Voor de HvA geldt dat 63% van de studenten die in het studiejaar 2017-2018 het voorbereidend jaar bij OnCampus hebben gevolgd, geldt dat zij in het daaropvolgende eerste jaar van de hoofdstudie de BSA-norm haalde (ten opzichte van 55% van de reguliere studenten). De propedeuse werd door 25% van de studenten behaald, waarna er enkele HvA studenten zijn overgestapt naar een opleiding bij de UvA.

4.5 Zorgplicht

OnCampus organiseert een introductieweek voor de studenten voorbereidend jaar van de beide instellingen. Tijdens deze week ontvangen de studenten veel informatie over de instellingen, de campus, de bachelor programma's, doorstromingseisen etc. Daarnaast organiseren de beide instellingen een arrival day ('warm welcome') en een introductieweek, waarbij de student informatie ontvangt over de inschrijving bij de gemeente, het openen van een bankrekening, de TBC test, sportfaciliteiten en het leven in de stad Amsterdam. Bij de UvA nemen ook master studenten deel, omdat de voorbereidend jaar studenten ook UvA vakken volgen tijdens het op de master opleiding voorbereidende programma. Beide instellingen hebben ook een Pre-arrival guide die informatie bevat over allerlei zaken die geregeld dienen te worden.

Bij OnCampus is een medewerker werkzaam die zich specifiek richt op het welzijn van studenten (Student Support), en waar de student terecht kan bij vragen op het gebied van begeleiding (mentor), studieadvies, het visum, beperkingen en gezondheid. Daarnaast wordt extra aandacht besteed aan minderjarige studenten. Sommige studenten zijn 17 jaar oud als ze aan het voorbereidend jaar beginnen. Zij worden gedurende dat jaar 18 jaar. Als OnCampus reden heeft tot zorg (op het gebied van gezondheid, welzijn, financiën of voortgang) kan de aanbieder, onafhankelijk van de leeftijd van de student, te allen tijde contact opnemen met de ouders, de agent of een aangewezen professional. De student die aan het voorbereidend jaar bij OnCampus begint wordt tevens als cursist ingeschreven bij de HvA. De student kan zodoende ook gebruik maken van de diensten van de instelling, waaronder van de studentenpsycholoog en de studieadviseur.

De vertegenwoordiger van OnCampus geeft aan dat het voorbereidend jaar vaak als positief wordt ervaren en het jaar ook het studentenwelzijn bevordert omdat de studenten niet alleen extra onderwijs ontvangen, maar ook het Nederlandse onderwijssysteem leren kennen. Jaarlijks vindt er een evaluerend gesprek plaats tussen OnCampus en de beide instellingen, waarbij over het contract wordt gesproken, maar ook over de zaken (klachten) van studenten. Tevens komen medewerkers van OnCampus en medewerkers van het team Immigration Affairs van de beide instellingen minimaal twee keer per jaar bijeen voor afstemming. Daarnaast is er in de uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden veelvuldig contact tussen OnCampus en de beide instellingen, bijvoorbeeld om aanmeldingen van studenten te bespreken en voor zaken op het gebied van housing, immigration en studentenadministratie.

Huisvesting

Een deel van de OnCampus- studenten vindt huisvesting via de UvA/HvA housingservice (over aantallen worden jaarlijks afspraken gemaakt tussen het UvA/HvA housingteam en OnCampus) en een deel vindt huisvesting via gecontracteerde kamers van OnCampus zelf bij bijvoorbeeld The Student Hotel en OurDomain. In de *Pre-arrival guide* wordt hierover informatie verstrekt, ook over de hoogte van de huur. Bij The Student Hotel en OurDomain varieert die van € 695,30 tot € 1.015,93. De prijzen van de kamers via de UvA/HvA housingservice liggen lager (vanaf ongeveer € 450,- per maand) omdat er ook met woningcorporaties wordt samengewerkt. De student wordt gewezen op het feit dat zelf een kamer vinden moeilijk kan zijn.

Rechtsbescherming

Wanneer studenten ergens ontevreden over zijn, kunnen zij een klachtenprocedure doorlopen. Deze staat omschreven in het *Programme Handbook*. Het klachtenbeleid sluit aan bij de QAA Quality Code, aldus OnCampus. Er is een klachtencommissie voor de studenten, waar een klacht binnen een maand na kennisneming moet worden ingediend. Hiervoor is een formulier beschikbaar. In het *Handbook* is een overzicht opgenomen van onderwerpen waarover klachten kunnen worden ingediend. Benadrukt wordt, dat de student niet kan klagen over een toegekend cijfer. Er kan ook worden geklaagd bij de *Head of Welfare*. Als de student ontevreden is over het oordeel van de klachtencommissie, kan de student binnen 30 dagen na kennisneming ervan een brief schrijven aan de Chief Academic Officer van OnCampus. Is de student hierna nog altijd niet tevreden of heeft de studenten een specifieke hulpvraag, dan kan hij bij de onderwijsinstelling

terecht. In dat geval kan de onderwijsinstelling het dossier opvragen bij OnCampus en eventueel ook met de aanbieder in gesprek gaan. Inhoudelijk wordt de onderwijsinstelling bij de klacht betrokken wanneer er bijvoorbeeld een probleem is rondom de huisvesting van een student, of wanneer sprake is van gezondheidsproblemen waarbij bijstand van de studentenpsycholoog van de instelling noodzakelijk is.

4.6 Conclusie

OnCampus biedt op de website informatie aan over de beide onderwijsinstellingen waar studenten na het voorbereidend jaar een opleiding kunnen gaan volgen, maar de beide instellingen bieden zelf weinig informatie aan over het voorbereidend jaar of over de aanbieder ervan. De werving, hoewel inhoudelijk afgestemd met de beide onderwijsinstellingen, verloopt via OnCampus en niet via de (websites van de) onderwijsinstellingen. Er is niet gebleken van uitgeschreven beleid van de onderwijsinstellingen ter zake van de werving van aankomende studenten voor dit type onderwijsaanbod, ter realisatie van omschreven doelstellingen.

Het voorbereidend jaar van de Hogeschool van Amsterdam dat via OnCampus wordt aangeboden heeft tot doel het verbeteren van de Engelse taalvaardigheid. De inhoud van het programma bereidt de studenten ook voor op business skills, soft skills en business gerelateerde vakken als Economics & Finance. Het jaar kan ook bijdragen aan het wennen, de cultuuromslag en de onderwijsmethode.

In relatie tot artikel 4.1 van de Gedragscode is relevant dat OnCampus het voorbereidend jaar ook aanbiedt voor een opleiding met een numerus fixus (*Business Administration* van de UvA). Daarnaast geldt dat de bachelor PPLE van de UvA een selectieprocedure (geen numerus fixus) kent. Voor beide opleidingen kan vooraf de (voorwaardelijke) toelating niet worden gegarandeerd. Door OnCampus is benadrukt dat er geen verblijfsvergunning wordt aangevraagd voor een voorbereidend jaar voor programma's waarvoor een fixus of selectie geldt, omdat de doorstroom niet gegarandeerd is. In plaats daarvan wordt een verblijfsvergunning aangevraagd voor de bachelor opleiding *Economics and Business Economics* (inclusief voorbereidend jaar); zo worden de studenten ook ingeschreven. Tijdens het voorbereidend jaar kunnen de studenten zich aanmelden voor de bachelor opleiding *Business Administration* of de bachelor opleiding PPLE. De studenten worden geïnformeerd dat voor doorstroom niet alleen gekeken wordt naar de resultaten uit het voorbereidend jaar en dat doorstroom daarom niet gegarandeerd is. Hoewel hierover ook informatie is opgenomen op de website en in de brochure, en ofschoon de student bij het tekenen van de overeenkomst aangeeft hiervan op de hoogte te zijn, is de vraag in hoeverre de mogelijke impact (vooraf) volledig duidelijk is voor de aankomende student. De alternatieve opleiding (*Economics & Business Economics*) vertoont inhoudelijk gelijkenissen met de opleiding van eerste voorkeur, zo wordt door de UvA gesteld, maar in voorkomende gevallen kan de student niet de opleiding van zijn/haar eerste voorkeur starten. Overigens hebben alle studenten uit het voorbereidend jaar 2018-2019 die het jaar met succes hebben voltooid en zich hadden aangemeld voor de bachelor opleiding *Business Administration*, hiervoor ook bewijs van toelating ontvangen.

De beide onderwijsinstellingen hebben een afschrift van de overeenkomst overgelegd, die zij hebben gesloten met OnCampus. Opvallend is dat in de overeenkomsten is geregeld dat de student wordt voorbereid op een specifieke bachelor opleiding, of voor een andere door de instelling en OnCampus te bepalen opleiding. Voor de promotie en marketing van het voorbereidend jaar wordt in de overeenkomsten aangesloten bij hetgeen daarover is opgenomen in de Gedragscode, die volledig is opgenomen als bijlage bij de overeenkomst. Bepaald is dat OnCampus verantwoordelijk is voor de met de instelling afgestemde promotie, de marketing en de informatievoorziening. OnCampus zal de instelling informeren over de agenten die zij hiervoor inschakelt. In de overeenkomst is tevens vastgelegd dat OnCampus verantwoordelijk is voor de toelating van de studenten, de vaststelling van de hoogte van het collegegeld, de inning ervan, het onderwijs gedurende het voorbereidend jaar alsmede de klachten over de kwaliteit van het onderwijs. Vastgelegd is dat de student een OnCampus student wordt en geen HvA student of UvA student. Bovendien is in de overeenkomst met de UvA opgenomen dat niet meer dan 15% van de jaarlijkse studenteninstroom bestaat uit studenten met dezelfde nationaliteit.

De beide onderwijsinstellingen geven aan dat zij zich vergewissen van succesvolle deelname aan het voorbereidend jaar (artikel 4.5 van de Gedragscode) door bij de toelating een bepaald minimum niveau te verlangen van de aankomend student, zowel op het gebied van de Engelse taalvaardigheid als op het gebied van vaardigheden, gericht op de Nederlandse onderwijscultuur. Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat de student zich in alle gevallen rechtstreeks inschrijft

bij OnCampus. Dat gebeurt via een online aanmeldformulier of via een agent. Er is vooraf door OnCampus in samenwerking met de beide onderwijsinstellingen een overzicht van de toelatingseisen vastgesteld. Deze betreffen altijd eisen op het gebied van de Engelse taalvaardigheid en het (academisch) niveau van de student. In sommige gevallen wordt ook gekeken naar de rekenvaardigheden van studenten. OnCampus doet een eerste toetsing (artikel 4.1 van de Gedragscode), en maakt van de toelaatbare studenten een dossier op dat ter controle en accordering wordt doorgestuurd naar de betreffende onderwijsinstelling. De onderwijsinstelling beslist formeel op de aanvraag om toelating en inschrijving. OnCampus benadrukt dat uitsluitend de onderwijsinstelling bepaalt of de student kan starten op basis van de academische achtergrond. De instellingen beoordelen alle dossiers en hun goedkeuring is nodig voordat de visumaanvraag kan worden gestart. Door OnCampus worden geen individuele beslissingen genomen. Overigens behoudt OnCampus zich het recht voor om de kosten aan te passen: in de *Terms & Conditions* staat vermeld dat dit 'at any time' kan gebeuren. Een voorstel tot aanpassing van de kosten wordt door OnCampus altijd in samenspraak met de onderwijsinstellingen gedaan.

Studenten worden door OnCampus ondersteund bij het vinden van huisvesting en zij kunnen een zorgverzekering afsluiten via Aon. Ook worden zij geïnformeerd over de klachtenprocedure, maar er ontbreekt informatie over eventuele mogelijkheden wanneer de bestaande klachtenprocedure ontoereikend blijkt.

Op de website van OnCampus worden studenten geïnformeerd over de wijze van toetsing gedurende het voorbereidend jaar. De studievoortgang van studenten (artikel 5.5 van de Gedragscode) wordt gedurende het voorbereidend jaar gemonitord door vakken met succes afronden en verplichte aanwezigheid. Tussentijds vindt hierover overleg plaats tussen de onderwijsinstellingen en OnCampus. Uit het onderzoek is gebleken dat na succesvolle afronding van het voorbereidend jaar OnCampus bij de UvA (studiejaar 2018-2019) 10 studenten (3%) zijn gestart met de bachelor bij de HvA in plaats van bij de UvA. Hoewel deze studenten het voorbereidend jaar bij de UvA hebben behaald, zetten ze hun studie niet daar maar bij de HvA voort.

5. Bevindingen Study Group

Study Group heeft een groot netwerk in verschillende landen, met 41 kantoren en ongeveer 500 medewerkers, die in direct contact staan met ouders, studenten, agenten en sponsors wereldwijd. In Nederland heeft Study Group met vier onderwijsinstellingen een overeenkomst gesloten: de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR), de Vrije Universiteit (VU), de Hanzehogeschool en de Universiteit Tilburg. Zij bereiden studenten via een voorbereidend jaar dus voor op een opleiding bij een van deze instellingen. De EUR en de Universiteit Tilburg zijn drie jaar geleden een samenwerking aangegaan met Study Group (met ingang van studiejaar 2017/2018); voor de VU is de samenwerking vijf jaar geleden gestart. Tot en met het studiejaar 2018-2019 had Study Group ook een overeenkomst met de Haagse Hogeschool en de Universiteit Twente. Deze beide instellingen hebben met ingang van het studiejaar 2019-2020 een overeenkomst met Navitas. De EUR heeft de overeenkomst met Study Group opgezegd met ingang van 1 september 2020, voor zover het de opleiding *International Business Administration (IBA)* betreft.

Uit de interviews met de betrokken onderwijsinstellingen blijkt dat het beleid van de instellingen is gericht op diversiteit in de *international classroom*. Dat betekent dat de instellingen proberen om niet uitsluitend EU/EER-studenten in de *classroom* te hebben maar ook niet EU/EER-studenten. Tegen die achtergrond is de keuze gemaakt om het voorbereidend jaar aan te bieden via Study Group. Daarnaast zijn er inhoudelijke redenen. Het blijkt in de praktijk soms niet eenvoudig te zijn om niet EU/EER-studenten te kunnen toelaten omdat het middelbaar onderwijs in niet EU/EER-landen over het algemeen gewaardeerd wordt op een niveau dat vergelijkbaar is met het Nederlandse havo. Bij een dergelijke waardering ontbreekt de mogelijkheid om studenten voor te sorteren op het universitair onderwijs. In dit onderzoek is echter niet gebleken dat de waardering en niveaubepaling van buitenlandse vooropleidingen door de Nuffic als zodanig ter discussie staat. Zo hebben de onderwijsinstellingen in de overeenkomsten met Study Group vastgelegd dat de studenten bij de aanvang van het voorbereidend jaar een niveau hebben dat vergelijkbaar is met havo.³¹ Na succesvolle afronding van het voorbereidend jaar is een niveau bereikt van vwo, blijkens de afspraken met Study Group.³²

Het voorbereidend jaar van Study Group bereidt studenten momenteel voor op twee bacheloropleidingen bij de EUR, te weten *International Bachelor Economics & Business Economics (IBEB)* en *International Business Administration (IBA)*.³³ Bij de VU betreft het vier bacheloropleidingen, namelijk *International Business Administration*, *Computer Science*, *Business Analytics and Philosophy, Politics and Economics (PPE)*, en bij de Universiteit Tilburg zeven bacheloropleidingen: *Economics, Econometrics and Operations Research*, *Entrepreneurship and Business Innovation*, *Global Management of Social Issues*, *Human Resource Studies: People Management*, *International Business Administration* en *International Sociology*. Bij de Hanzehogeschool worden de studenten voorbereid op drie bacheloropleidingen: *International Business*, *Mechanical Engineering* en *Sport Studies*, telkens in de 3-jarige variant. Voor de 'reguliere' 4-jarige opleidingen zijn de studenten vaak al rechtstreeks toelaatbaar vanwege de waardering van hun buitenlandse vooropleiding op havo-niveau. In onderstaande tabel is weergegeven hoeveel studenten en nationaliteiten het betreft in het studiejaar 2019-2020.

	Erasmus Universiteit Rotterdam	Vrije Universiteit	Hanzehogeschool	Universiteit Tilburg
Aantal internationale studenten	48	50	8	15
Aantal nationaliteiten	14	12	5 ³⁴	9

³¹ Bijvoorbeeld: Schedule 4 part 2 agreement Study Group – Erasmus Universiteit Rotterdam en Schedule 4 agreement Study Group – Hanzehogeschool.

³² Bijvoorbeeld: Schedule 4 agreement Study Group – Hanzehogeschool en Schedule 4 agreement Study Group – Vrije Universiteit.

³³ Voor de IBA opleiding van de EUR geldt dat met ingang van het studiejaar 2020-2021 de werving voor het voorbereidend jaar via Study Group is gestopt, omdat deze opleiding een numerus fixus kent.

³⁴ Daarnaast namen twee studenten met een EU-nationaliteit deel aan het door Study Group aangeboden voorbereidend jaar 2019-2020 van de Hanzehogeschool.

In de afgelopen 4 jaar is door de VU een verblijfsvergunning aangevraagd voor 140 studenten in het voorbereidend jaar, die gezamenlijk 26 verschillende nationaliteiten hadden. Top 3: China (59%), Zuid Korea (8%) en Korea/Vietnam (beide 5%). Voor de EUR geldt dat in het studiejaar 2019-2020 de studenten 14 verschillende nationaliteiten hebben: Turkije, Wit-Rusland, Vietnam, Rusland, Thailand, Myanmar, China, Zuid-Korea, Indonesië, Brazilië, Egypte, Ecuador, Oekraïne en Mexico. De niet-EER nationaliteiten bij de Hanzehogeschool waren in het studiejaar 2019-2020: Egypte, Oekraïne, Pakistan, Syrië en Viëtnam.

Het '*pathway programme*' van Study Group is uitdrukkelijk niet alleen bedoeld voor studenten die deficiënties hebben voor de toelating tot het Nederlandse hoger onderwijs maar juist ook voor de studenten die onvoldoende zijn voorbereid op het Westerse onderwijssysteem, gelet op het grote verschil met het onderwijssysteem in hun land van herkomst. Vooral studenten uit Aziatische landen, die gewend zijn aan klassiek frontaal onderwijs, zijn niet voorbereid op het meer projectgerichte onderwijs in Nederland. Zij worstelen dan ook veel met de overgang. Om die reden worden de studenten niet alleen inhoudelijk voorbereid op de hoofdstudie, waarbij in het curriculum een combinatie wordt gemaakt tussen verschillende onderwerpen, Engels en onderzoeksvaardigheden, maar ook begeleid in de overgang naar het onderwijssysteem. Het voorbereidend jaar wordt door Study Group in Amsterdam aangeboden, niet op de campus van de aangesloten onderwijsinstellingen.

5.1 Werving

De informatievoorziening over het voorbereidend jaar door Study Group via de website vindt plaats via de website van het Holland International Study Centre van Study Group in Amsterdam.³⁵ Hier is korte, algemene informatie te vinden over het *International Foundation Year* en op sommige onderdelen wordt daar ook direct onderscheid gemaakt naar instelling. Study Group biedt twee *foundation* routes aan, te weten *Business, Economics and Social Sciences* en *Science, Engineering and Computing*. Er zijn binnen de routes drie modules beschikbaar: Engelse vaardigheden, universitaire en carriëriegerichte vaardigheden en mentor/begeleidingslessen. Bovendien zijn er extra modules, afhankelijk van de route die je kiest. Op de website wordt ook verwezen naar de websites van de instellingen.

De onderwijsinstellingen zelf variëren in de mate waarin zij verwijzen naar Study Group en het voorbereidend jaar. Op de website van de EUR is geen informatie hierover te vinden; ook niet wanneer gebruik wordt gemaakt van de zoekmachine. Dat geldt ook voor de website van de Hanzehogeschool. De Universiteit Tilburg heeft op de webpagina over de bachelor opleidingen een link geplaatst naar het voorbereidend jaar bij Study Group. Ook de VU verwijst de student door via een link, bij de informatie op de website over de mogelijkheden wanneer een student niet direct toelaatbaar is.

Wanneer studenten niet rechtstreeks toelaatbaar zijn kunnen zij ervoor kiezen voor de gewenste opleiding een voorbereidend jaar te volgen via Study Group. Study Group beschikt over een wereldwijd netwerk en voert veel activiteiten uit op het gebied van studentenwerving. Zo worden bijvoorbeeld beurzen bezocht, soms gezamenlijk met de onderwijsinstellingen. Ook worden seminars georganiseerd, zowel voor studenten als voor ouders, en wordt er samengewerkt met agenten. Met name op het terrein van de werving van non EU/EER studenten wordt veel gebruik gemaakt van agenten en is het gebruikelijk voor aankomende studenten en ouders om voor bijvoorbeeld de informatievoorziening een agent in te schakelen. Aankomende studenten hebben begeleiding nodig als het gaat om Nederlandse onderwijsinstellingen en het Nederlandse onderwijssysteem. De informatie die door de agenten wordt aangeboden is gericht op de onderwijsinstellingen, het studentenleven en de verwachtingen ter zake van het leven in Nederland. Het verspreiden van informatie en het rekruteren van studenten vindt ook online plaats, via social media. Voorbeeld is de campagne via Facebook en Google.

Het trainen van de agenten wordt verzorgd door Study Group via webinars en bijeenkomsten door een speciaal wervingsteam voor Nederland. Alle trainingsmaterialen worden ontwikkeld met en goedgekeurd door de deelnemende onderwijsinstellingen en kunnen door de agenten worden gedownload. Overigens moeten medewerkers van Study Group hiervoor goedkeuring geven; agenten hebben geen ongeautoriseerde toegang tot deze informatie. Alle agenten die met Study Group werken, hebben een overeenkomst getekend, nadat zij door Study Group zorgvuldig zijn geselecteerd. In de Algemene voorwaarden van Study Group en in de overeenkomsten met de

³⁵ Zie: <https://www.hollandisc.com/>.

agenten wordt verwezen naar de Gedragscode. Zij blijven door de periodieke training op de hoogte van de nieuwste ontwikkelingen in Nederland, ook via de nieuwsbrieven, agentportals en hun betrokkenheid bij de markt. De Universiteit Tilburg neemt enquêtes af bij de studenten die geworven zijn door agenten om op die wijze te achterhalen of het belang van de student voorop heeft gestaan. Tot nu toe zijn hieruit geen negatieve reacties naar voren gekomen. Study Group besteedt in de contacten met de agenten ook aandacht aan het verschil in Nederland tussen het wo en hbo, maar ook de onderwijsinstellingen zelf verstrekken hierover informatie. Study Group heeft bovendien een speciale folder voor de onderwijsinstellingen, waarin ook de praktijkcomponent van het hbo wordt gepresenteerd en wordt aangegeven dat de beroepsopleiding de studenten begeleidt in hun ontwikkeling naar professionals. In dit verband merkte de vertegenwoordiger van de Hanzehogeschool op dat de instelling minder 'zichtbaar' is voor aankomende studenten, omdat de instelling niet opgenomen is in een van de *ranking lists*.

In de interviews bevestigen de onderwijsinstellingen dat zij geen actieve rol hebben in de feitelijke werving van studenten. Study Group doet dat voor hun programma's. Dit gaat echter wel in overleg en in gezamenlijkheid. In landen waar de onderwijsinstellingen zelf aanwezig zijn voor de werving van studenten, staan ze tevens in contact met Study Group. Daar geven de instellingen de agenten voorlichting over de programma's, verwachtingsmanagement en toelatingsmogelijkheden. Study Group ontvangt periodiek hun agenten in Nederland, waar zij door de onderwijsinstellingen worden bijgepraat.

Het is niet altijd bekend hoe het studiekeuzeproces precies verloopt. De onderwijsinstelling is hierbij namelijk niet altijd betrokken. De agenten in het land van herkomst vormen vaak de eerste kennismaking met Nederland en de instelling. Afhankelijk van de (culturele) achtergrond kiest de student voor een studie, een land/stad of een onderwijsinstelling. Soms heeft de student een beperkt budget en zoekt hij naar een redelijk alternatief voor een kostbare opleiding in de Verenigde Staten of Australië. Andere studenten willen heel bewust naar Nederland. In veel landen is het gebruikelijk om naar een intermediair te gaan die de onderwijsmarkt goed kent en een brugfunctie kan vervullen tussen een Westerse onderwijsinstellingen en bijvoorbeeld Aziatische ouders. Zij vertrouwen op iemand die de route en de eigen taal goed kent. Een andere groep studenten wordt door de instellingen zelf doorgestuurd naar Study Group. Dat gebeurt in die gevallen waarbij een student zich had aangemeld voor een bachelor (of master) opleiding en gedurende die procedure niet toelaatbaar blijkt te zijn. Afhankelijk van de individuele situatie maakt de instelling dan een inschatting of de student met succes het voorbereidend jaar zal halen. In die gevallen wordt de student gewezen op de mogelijkheden die Study Group biedt. De inschatting wordt door ervaren *Admission officers* gemaakt, veelal op basis van de cijferlijst van de vooropleiding van de student, het niveau Engels van de student en het niveau wiskunde van de student. De combinatie van factoren en de afweging die daarbij wordt gemaakt leidt tot het oordeel dat de student toelaatbaar is tot de bachelor of master, nadat in het voorbereidend jaar deficiënties zijn weggewerkt.

Uit ervaring van de onderwijsinstellingen op beurzen is gebleken dat sommige studenten specifiek naar Europa willen. Soms komen ze dan bij een Neso-kantoor terecht. Daar krijgen ze te horen of ze toelaatbaar zijn. Via die weg kunnen ze bovendien interesse tonen in Nederland. Zo komen ze steeds verder in het keuzeproces. Via Study Group winnen studenten vaak informatie in over de onderwijsinstelling en in sommige gevallen gebeurt dit direct bij de instelling. Soms melden studenten zich aan bij meerdere instellingen en kijken dan naar hun mogelijkheden en de beschikbare programma's. Echter, bij Study Group is alleen aanmelding voor een specifieke onderwijsinstelling mogelijk.

Study Group werft studenten via agenten en de website. Het *Student enrollment advisory team* van Study Group is belast met de behandeling van de verzoeken tot toelating van studenten die via de website binnen komen. Ook de studieadviseur van de onderwijsinstellingen adviseert studenten soms bij hun studiekeuze. Vaak hebben aankomende studenten de mogelijkheid van een voorbereidend jaar al ontdekt. Steeds vaker vinden dan ook de zogenaamde 'walk-ins' plaats. Internationale studenten weten Study Group zelf te vinden en lopen binnen voor meer informatie.

Study Group werft met ingang van het studiejaar 2020-2021 geen studenten meer voor opleidingen die een numerus fixus hebben. Tot en met het studiejaar 2019-2020 werden ook studenten geworven voor de opleiding *International Business Administration* van de EUR; deze heeft een numerus fixus. Ook worden studenten geworven voor de VU bacheloropleiding *Philosophy, Politics and Economics (PPE)*. Deze opleiding kent een selectieprocedure waardoor toelating (mede) afhankelijk is van een GPA-score, het CV, de uitslag van een assessment en een interview.

5.2 Toelating

De website biedt informatie over algemene toelatingseisen die gelden voor de vier onderwijsinstellingen. Het gaat dan bijvoorbeeld om de minimum leeftijd van studenten (17 jaar) en het feit dat ze goede middelbare schoolresultaten dienen te hebben of een vergelijkbare opleiding hebben gevolgd. Voor het beoordelen van de Engelse taalvaardigheid van studenten worden de taaltesten van IELTS, TOEFL en TOEIC gebruikt. Vervolgens zijn er toelatingseisen, specifiek per onderwijsinstelling. De minimum eisen van het niveau van de vooropleiding worden per land beschikbaar gesteld. Jaarlijks worden de toelatingseisen door Study Group en de instellingen opnieuw bekeken en eventueel aangepast, net als dat geldt voor het curriculum. Vanaf het moment van werving en gedurende het toelatingsproces wordt de student begeleid door de Admissions specialists van Study Group, die de verschillende mogelijkheden duidelijk maken op basis van de interesse en ambitie van de student.

De aanmelding van de studenten wordt verwerkt door een *Admission Team* op het hoofdkantoor van Study Group in Singapore, en beoordeeld op basis van een lijst met toelatingsvoorwaarden per land en per onderwijsinstelling. Voor Nederland zijn deze toelatingsvoorwaarden vastgesteld op basis van de waardering van de Nuffic en goedgekeurd door de onderwijsinstellingen. Het team controleert of alle documenten volledig zijn en beoordeelt ze op basis van de toelatingseisen. Als de student aan de voorwaarden voldoet, krijgt hij van Study Group een aanbod. Hierbij wordt vermeld op welke onderwijsinstelling en welke opleiding de voorwaardelijke toelating betrekking heeft en welk Pathway-programma met succes moet worden voltooid om de beoogde opleiding te kunnen starten. De student kan dit aanbod bevestigen door de administratiekosten en de borg te betalen. De administratiekosten (€ 200,-) kunnen niet worden gerestitueerd; voor de borg geldt dat dit wel mogelijk is. Ook het collegegeld moet door de student aan Study Group worden betaald. In geval van minderjarigheid van de student (minimum leeftijd is 17 jaar) moet de ouder of voogd van de student instemmen met het accepteren van de opleidingsplaats in Nederland.

In deze fase onderhoudt Study Group het contact met de student en voorziet deze van informatie; de onderwijsinstelling komt later in het proces in beeld. Zo ondersteunt Study Group de onderwijsinstellingen ook bij de visumprocedure door informatievoorziening richting de student over de belangrijke deadlines, wat de studenten kunnen verwachten en hoe procedures in het algemeen zijn vormgegeven. Study Group stuurt de onderwijsinstellingen een overzicht van de studenten waarvoor een visum dient te worden aangevraagd. Het feitelijke visumproces wordt namelijk volledig uitgevoerd door de onderwijsinstellingen. De instellingen vragen het visum aan, nadat zij de door Study Group opgemaakte dossiers van de studenten en de daarin opgenomen documenten hebben gecontroleerd en een definitieve beslissing hebben genomen over de toelaatbaarheid van de student. De kosten voor de aanvraag van het visum en de kosten van het levensonderhoud worden door de student rechtstreeks betaald aan de onderwijsinstelling, niet aan Study Group.

De internationale studenten worden bewust gemaakt van het verschil tussen instellingen voor hbo en wo. Op dit moment is de Hanzehogeschool de enige hbo-instelling die een overeenkomst heeft met Study Group en hoewel de belangstelling van studenten veelal uitgaat naar opleidingen die wat duurder zijn (wo-opleidingen), benadrukt Study Group ook de mogelijkheden die het hbo studenten biedt. Ook ontvangen de studenten informatie over het leven in Nederland, de Nederlandse cultuur en het bindend studieadvies dat tijdens het eerste studiejaar van de hoofdstudie moet worden behaald. De vertegenwoordiger van de Hanzehogeschool geeft aan dat de instelling zich vergewist van succesvolle deelname van de student aan het voorbereidend jaar door de voorlopige toelating te baseren op kwalificaties die studenten binnen het 3-jarig programma moeten hebben.

Na aankomst in Nederland wordt de Engelse taalvaardigheid en de rekenvaardigheid van de studenten getest. Dit wordt gedaan om de studenten in de juiste klas met het juiste niveau te plaatsen. Aan het begin van het voorbereidend jaar komen de onderwijsinstellingen naar Study Group in Amsterdam om zichzelf aan de studenten voor te stellen. Studenten worden door de instellingen ook begeleid in het aanmeldproces op Studielink. Hiervoor gaan medewerkers van het *International Office* van de instellingen bij de studenten langs, vergezeld door een aantal alumni. Ook worden allerlei activiteiten georganiseerd om het contact tussen de instellingen en de studenten te bevorderen: er wordt een bezoek aan de onderwijsinstelling georganiseerd en de student kan lessen volgen en alumni ontmoeten. De studenten beginnen het jaar samen, maar worden later verdeeld per instelling. Ze volgen gemeenschappelijke cursussen (Engels en

vaardigheden, gericht op de Nederlandse onderwijscultuur) en specialistische cursussen (wiskunde, natuurkunde), afhankelijk van de opleiding waarvoor de studenten worden voorbereid.

5.3 Kosten

De kosten van het voorbereidend jaar variëren per onderwijsinstelling en zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Onderwijsinstelling	Kosten
Erasmus Universiteit Rotterdam	€17.400,-
Hanzehogeschool Groningen	€11.900,-
Universiteit Tilburg	€13.900,-
Vrije universiteit Amsterdam	€17.400,-

De student is bovendien additionele kosten verschuldigd: vervoer vliegveld Amsterdam € 68,- (optioneel), administratiekosten € 235,- en borg € 1.000,-. Daarnaast zijn er, uitsluitend indien de student aangeeft daarvan gebruik te willen maken, kosten voor boeken en leermiddelen, vakantie accommodaties en uitstapjes. Dat geldt ook wanneer de student ervoor kiest een studentenkamer via Study Group te boeken.

De kosten dienen vooraf betaald te worden, waarbij de student rechtstreeks aan Study Group betaalt. Wanneer de student binnen twee weken na toelating zijn inschrijving annuleert, kan hij het volledig betaalde bedrag terugkrijgen. Er is een formulier beschikbaar dat gebruikt kan worden voor een eventuele annulering. De student krijgt echter geen geld terug, wanneer het visum al is uitgereikt of als het visum wordt afgewezen vanwege fraude of fouten aan de kant van de student.

De leges voor de aanvraag van de verblijfsvergunning moeten vooraf door de student aan de onderwijsinstelling worden betaald. Die doet een check van het door Study Group aangeleverde dossier en vraagt de vergunning aan. Ook de kosten voor het levensonderhoud moeten vooraf aan de instelling worden betaald. Vervolgens wordt dat, na aankomst van de student, teruggestort op de bankrekening van de student zodat deze kan voorzien in zijn/haar levensonderhoud.

5.4 Kwaliteit

De kwaliteit van het voorbereidend onderwijs dat wordt aangeboden door Study Group werd tot maart 2018 gemonitord door de Britse *Quality Assurance Agency* (QAA). Als gevolg van wijzigingen in Britse regelgeving vindt de kwaliteitsborging van (het onderwijsaanbod van) Study Group met ingang van 1 april 2018 plaats door het *Office of Students* (OfS).³⁶ Study Group is als enige aanbieder van voorbereidend onderwijs opgenomen in het Britse register van hoger onderwijsaanbieders dat door OfS wordt gemonitord. Onderwijsinstellingen waarmee Study Group overeenkomsten heeft gesloten worden uitgenodigd deel te nemen in het gezamenlijke *Steering Committee*, dat ook verantwoordelijk is voor de kwaliteitsbewaking van het voorbereidend onderwijs. Study Group heeft in gesprekken met de NVAO de mogelijke accreditatie in Nederland verkend, maar het huidige wettelijke kader maakt accreditatie van voorbereidend onderwijs in Nederland door de NVAO niet mogelijk.

Er is sprake van intensieve afstemming tussen de opleidingsmanagers die bij Study Group verantwoordelijk zijn voor het curriculum en de eigen opleidingscommissies van de onderwijsinstellingen, opdat de inhoud van het curriculum van het voorbereidend jaar zo goed mogelijk aansluit bij de ingangseisen van de bachelor (of master) opleiding. Er is bovendien een stuurgroep waarin zowel Study Group als de instellingen zijn vertegenwoordigd. De beoordelingen tijdens het voorbereidend jaar zijn vergelijkbaar met die tijdens de hoofdstudie, zodat studenten gewend raken met het type beoordeling, de methodologie en de inhoud ervan. Studentengroepen/klassen zijn georganiseerd op basis van opleidingsdoel en onderwijsinstelling. Study Group heeft externe examinatoren aangesteld om te komen tot een hoger niveau van (externe) kwaliteitsbeoordeling van het curriculum en de examinering.

Doorstroom

Om het succes van studenten na het voorbereidend jaar in kaart te brengen voert Study Group overleg met de onderwijsinstellingen. Het verzamelen van data over studiesucces is echter beperkt

³⁶ Zie: <https://www.officeforstudents.org.uk/news-blog-and-events/press-and-media/ofs-and-qa-agree-arrangements-for-quality-assessment-in-higher-education/>.

mogelijk, vanwege de privacy van studenten die in acht genomen moet worden. Elk jaar ontvangt Study Group om die reden geaggregeerde gegevens. De onderwijsinstellingen en Study Group evalueren jaarlijks het onderwijsprogramma en voeren waar nodig aanpassingen door.

Gedurende het voorbereidend jaar wordt de voortgang van de studenten gemonitord aan de hand van de te maken opdrachten, en de toetsen die moeten worden afgelegd aan het einde van een periode of module. De inhoud van de toetsen is afgestemd met de programmadirecteuren van de onderwijsinstellingen. Daarnaast moeten door de studenten essays worden geschreven en presentaties worden gehouden. Na elke tentamenperiode vindt een terugkoppeling plaats tussen Study Group en de instellingen, waarbij in algemene zin gesproken wordt over studenten die een achterblijvende studievoortgang laten zien. Indien de student wordt voorbereid op een universitaire opleiding is er op dat moment ook gelegenheid voor Study Group om met hem/haar de mogelijkheid te bespreken om de opleiding elders voort te zetten, bijvoorbeeld in het hoger beroepsonderwijs.

Uitval

Uit informatie van Study Group blijkt dat 89,5% van de studenten het voorbereidend jaar met succes doorloopt en 1.5% van de studenten uitvalt. De uitval wordt waarschijnlijk vooral veroorzaakt door het verschil in cultuur. Ook vinden studenten het soms moeilijk om te integreren en krijgen heimwee, of ontdekken dat een internationale studie ervaring niets voor hen is. Ongeveer 9% van de studenten rondt het voorbereidend jaar niet met succes af. Study Group ondersteunt deze studenten bij het vinden van een alternatief programma in Nederland (bijvoorbeeld een 4-jarige bachelor opleiding in het hoger beroepsonderwijs) of een opleiding aan een van de partneruniversiteiten van Study Group in het Verenigd Koninkrijk en Ierland. Als de student niet geïnteresseerd is, kan hij/zij terugkeren naar zijn/haar land van herkomst. Study Group informeert de betreffende onderwijsinstelling, zodat een afmelding kan worden gedaan bij de IND en de verblijfsvergunning kan worden ingetrokken.

BSA

Het beeld dat bij Study Group bestaat op basis van de informatie die door de onderwijsinstellingen is aangeleverd is dat de resultaten van internationale studenten die het voorbereidend jaar hebben doorlopen gemiddeld even hoog zijn als de resultaten van internationale studenten die direct toelaatbaar waren. De vertegenwoordiger van de Hanzehogeschool geeft aan dat EU/EER-studenten over het algemeen succesvoller zijn dan niet EU/EER-studenten, die meer moeite hebben met de te maken aanpassing aan de Westerse (onderwijs)cultuur. Over de hele linie doen internationale studenten het echter beter dan Nederlandse studenten, maar studenten die het voorbereidend jaar hebben doorlopen zijn niet succesvoller. Wel kan het jaar ze helpen bij de aanpassing aan het Nederlandse onderwijssysteem.

In dit kader geeft de vertegenwoordiger van de VU aan dat het afgelopen jaar veel aandacht is besteed aan het studiesucces van deze groep studenten. In de periode 2015-2017 ging het erg goed en bleken de studenten die het voorbereidend jaar hadden doorlopen het beter te doen dan andere internationale en Nederlandse studenten. In 2018-2019 daalde het studiesucces echter: zo ging bij de opleiding *International Business Administration* het percentage studenten dat na het voorbereidend jaar de BSA behaalde van 80% naar 25%. Inmiddels zijn er maatregelen getroffen om het studiesucces weer te bevorderen, waarbij de onderwijsinstelling nadrukkelijk nu meer aandacht besteedt aan het geleidelijk begeleiden van deze groep studenten naar meer zelfstandigheid. Tijdens hun verblijf bij Study Group worden de studenten intensiever begeleid dan na de overstap naar de hoofdstudie. Dan zijn ze één van de vele studenten. Om de overgang naar meer zelfstandigheid beter te laten verlopen heeft de VU een programma ontwikkeld, mede om te voorkomen dat studenten uitvallen.

5.5 Zorgplicht

Study Group neemt haar zorgplicht serieus en is zich ervan bewust dat ze jonge internationale studenten naar Nederland halen. De website van Study Group bevat daarom een checklist zodat studenten kunnen zien welke zaken geregeld dienen te worden. Het gaat bijvoorbeeld om het afsluiten van een zorgverzekering en het invullen van relevante formulieren. De website maakt studenten ervan bewust welke verzekeringen verplicht zijn en welke verstandig zijn om af te sluiten. Ook biedt Study Group een pre-arrival gids aan en er is een Facebook pagina waarop studenten in contact kunnen komen met andere internationale studenten.

Het onderwijsprogramma dat Study Group aanbiedt is niet alleen gericht op een succesvolle start van de beoogde hoofdstudie, maar ook op de afronding ervan. Alle studenten krijgen in het voorbereidend jaar een persoonlijke mentor toegewezen. Er is veel aandacht voor het welzijn van de studenten door hen op te nemen in een netwerk van studiegroepen. De studenten worden ook ondersteund bij het registreren in de gemeente en bij het afhalen van hun verblijfsvergunning. Tot slot zijn er professionals op het gebied van veiligheid en welzijn aanwezig bij Study Group die studenten kunnen helpen als er vragen zijn of zich problemen voordoen. Wanneer er psychische problemen zijn, ligt de begeleiding van de student bij Study Group, niet bij de instelling. De student kan wel contact opnemen met de instelling, die in dat geval bereid is mee te denken aan het bereiken van een oplossing.

De minimumleeftijd voor studenten bij Study Group is 17 jaar, dus een aantal studenten wordt gedurende het voorbereidend jaar 18 jaar. Deze studenten krijgen door Study Group een professionele voogd toegewezen die hen helpt met allerlei praktische zaken, waaronder het openen van een bankrekening. In het land van herkomst heeft de ouder of voogd van de minderjarige student al voor vertrek naar Nederland toestemming moeten geven voor onder andere medische en spoedeisende behandelingen van de student.

Huisvesting

Study Group biedt studenten ondersteuning bij het vinden van huisvesting. Bijna alle studenten (99%) kiezen ervoor een studentenkamer te regelen via Study Group en krijgen huisvesting in het Student Hotel in Amsterdam aangeboden. De onderwijsinstellingen hebben hierbij geen bemoeienis. Een enkele student heeft een voogd in Nederland, bijvoorbeeld een familielid. In dat geval woont de student dan soms bij dat familielid. Study Group verlangt hiervan wel een bevestiging. De kosten voor de accommodatie in het Student Hotel moeten door de student rechtstreeks aan Student Hotel worden betaald, niet aan Study Group. Voor aankomst in Nederland moet door de student wel een kleine aanbetaling aan Study Group worden gedaan om de kamer te reserveren. Deze aanbetaling wordt na aankomst door Study Group aan Student Hotel overgemaakt. Alle studenten betalen de living fees (benodigd voor het visum) aan de instelling zelf. Deze stort dit terug aan de student wanneer hij/zij in Nederland is en een bankrekening heeft geopend. Na afronding van het voorbereidend jaar worden de studenten door de onderwijsinstellingen gezien als 'reguliere' internationale studenten en krijgen ze door de instelling huisvesting aangeboden.

Rechtsbescherming

De onderwijsinstellingen geven in de interviews aan dat Study Group het eerste aanspreekpunt voor de studenten is op het gebied van klachten. Study Group heeft hiervoor een klachtenprocedure ingericht; dit is ook vastgelegd in de overeenkomst tussen Study Group en de instellingen. De procedure is vergelijkbaar met de klachtenprocedures van de instellingen. Studenten worden over de klachtenprocedure geïnformeerd. Wanneer de procedure niet tot een oplossing leidt kan de student, net als een 'reguliere' student, de klacht voorleggen aan de Stuurgroep, die bestaat uit leden van de instellingen en Study Group. Op dat moment komt de onderwijsinstelling op de hoogte van het bestaan van een klacht. Er zijn voor zover bekend geen geschillen bekend van studenten die het niet eens waren met de uitslag van assessments of toetsen gedurende het voorbereidend jaar. In een periodiek overleg tussen Study Group en de instellingen (2x per jaar) wordt het functioneren van de klachtenprocedure geëvalueerd.

5.6 Conclusie

Study Group biedt op de website informatie aan over de onderwijsinstellingen waar studenten na het voorbereidend jaar een opleiding kunnen gaan volgen, maar een groot deel van de onderwijsinstellingen biedt zelf nauwelijks informatie aan over het voorbereidend jaar of over de aanbieder ervan. De werving verloopt niet via de (websites van de) onderwijsinstellingen, maar wordt, inhoudelijk afgestemd met de onderwijsinstellingen, uitgevoerd door Study Group. Tijdens het onderzoek is niet gebleken dat er expliciet beleid is ontwikkeld door de onderwijsinstellingen met betrekking tot de werving van aankomende studenten voor het voorbereidend jaar.

Op de website Studiekeuze123 is een overzicht raadpleegbaar van de opleidingen die in het studiejaar 2019-2020 een numerus fixus hadden.³⁷ Het gaat in dat studiejaar om de opleiding

³⁷ Zie: https://studiekeuze123nl.cdn.prismic.io/studiekeuze123nl%2F3cdb0432-95ea-41d3-9f21-72046d233181_overzicht+fixusopleidingen+met+selectie+studiejaar+2019-2020+3+december++capaciteit+correctie+na+3+december.pdf.

International Business Administration die bij de EUR via een voorbereidend jaar van Study Group wordt verzorgd (artikel 4.1 van de Gedragscode). In de overeenkomst is opgenomen dat door de EUR jaarlijks 30 studieplaatsen worden gereserveerd voor de studenten die het voorbereidend jaar met succes hebben doorlopen. De EUR heeft besloten om met ingang van het studiejaar 2020-2021 de betreffende opleiding niet langer via Study Group aan te bieden; op de website van Study Group staat dit ook als zodanig vermeld. Daarnaast worden studenten geworven en voorwaardelijk toegelaten tot een VU bachelor die een selectieprocedure kent bij de toelating (Philosophy, Politics and Economics): toelating is (mede) afhankelijk van een GPA-score, het CV van de student, de uitkomst van een assessment alsmede een interview.

Uit het onderzoek is gebleken dat de student zich in alle gevallen rechtstreeks inschrijft bij Study Group. Dat gebeurt via een online aanmeldformulier of via een agent. Er is vooraf door Study Group in samenwerking met de onderwijsinstellingen een overzicht van de toelatingseisen vastgesteld (artikel 4.1 van de Gedragscode). Deze betreffen altijd eisen op het gebied van de Engelse taalvaardigheid en het niveau van de vooropleiding van de student. In sommige gevallen wordt ook gekeken naar de rekenvaardigheden van studenten. Study Group doet de eerste toetsing, en maakt van de toelaatbare studenten een dossier op dat ter controle en accordering wordt doorgestuurd naar de betreffende onderwijsinstelling. De onderwijsinstelling beslist formeel op de aanvraag om toelating en inschrijving.

Feitelijk bestaat de toelatingsprocedure uit twee delen. Eerst worden de studenten voorwaardelijk toegelaten tot de hoofdstudie en toegelaten tot het voorbereidend jaar. Daarbij wordt beoordeeld of de student in principe toelaatbaar is, nadat het voorbereidend jaar met succes is doorlopen. Zo ja, dan ontvangt de student een *Letter of Provisional Acceptance*. Deze beoordeling wordt formeel door de onderwijsinstelling gedaan, nadat de aanbieder al een voorselectie heeft gedaan en een voorlopig oordeel heeft gegeven. Wanneer de studenten het voorbereidend jaar hebben afgerond vindt het tweede deel van de toelatingsprocedure plaats. Het betreft een check dat de student de vooraf met de onderwijsinstellingen overeengekomen voorwaarden en benodigde cijfers voor het voorbereidend jaar heeft behaald. Deze beoordeling wordt uitgevoerd door het *Admission team* van de onderwijsinstelling. Bij de toelating tot de hoofdstudie ontvangt de student een *Letter of Acceptance*.

De onderwijsinstellingen geven aan dat zij zich vergewissen van succesvolle deelname aan het voorbereidend jaar (artikel 4.5 van de Gedragscode) door bij de toelating een bepaald minimum niveau te verlangen van de aankomend student, zoals de score van de IELTS test en de normen betreffende de vooropleiding.

Door alle vier deelnemende onderwijsinstellingen is een afschrift van de overeenkomst met Study Group overgelegd. De overeenkomst kent een lange looptijd (ruim 5 jaar) en ziet uitsluitend op niet EU/EER-studenten. In de overeenkomst is een verwijzing naar de Gedragscode opgenomen, waarbij schending van een van de bepalingen van de Gedragscode door een van de beide partijen aanleiding kan vormen de overeenkomst tussentijds te beëindigen. Study Group is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het marketing materiaal en de website (in afstemming met de onderwijsinstelling), net als voor de informatievoorziening, de beoordeling van de toelatingcriteria (artikel 4.1 van de Gedragscode), het registreren van de studenten, het verwelkomen van studenten bij hun studentenkamer, het beoordelen van de studievoortgang van studenten (artikel 5.5 van de Gedragscode), het behandelen van klachten van studenten alsmede het welzijn van de studenten. Dit alles in samenspraak met de onderwijsinstellingen. Study Group zal ter uitvoering van de omschreven taken gekwalificeerd personeel aannemen en een medewerker belasten met de leiding van de dagelijkse gang van zaken. De taken en werkwijze van de Stuurgroep, waarin zowel Study Group als de onderwijsinstelling vertegenwoordigd zijn, zijn tevens beschreven in de overeenkomst. In de door de VU overgelegde overeenkomst is opgenomen dat de minimum toelatingseis is dat de student dient te beschikken over een IELTS 5.0 alsmede een buitenlands diploma voorbereidend onderwijs dat in Nederland gewaardeerd wordt op het niveau van havo; bij afronding van het voorbereidend jaar dient dat IELTS 6.0 en een niveau vergelijkbaar met vwo te zijn.

In relatie tot artikel 4.1 en 5.5 van de Gedragscode worden studenten op de websites van Study Group geïnformeerd over de wijze van toetsing gedurende het voorbereidend jaar door tussentijdse toetsen, presentaties en assessments om de voortgang van studenten te monitoren. De toelatingseisen tot de hoofdstudie zijn te vinden op de website van de betreffende opleiding.

Studenten worden door Study Group bijgestaan op het gebied van huisvesting. De student moet vooraf de living fees aan de onderwijsinstelling betalen. Voor The Student Hotel geldt dat de

studenten vooraf 1 maand huur moeten betalen. Zij doen dat rechtstreeks aan The Student Hotel. Voor alle vier onderwijsinstellingen geldt dat studenten een zorgverzekering kunnen afsluiten via Aon. Ook worden zij geïnformeerd over de klachtenprocedure via het Student Handbook, dat de studenten ontvangen na aankomst. Hierin staat ook opgenomen dat de klachtenprocedure wordt doorlopen volgens de bestaande Nederlandse wetgeving. Study Group wijst aan minderjarige studenten een voogd toe.

De studievoortgang van studenten (artikel 5.5 van de Gedragscode) wordt gedurende het voorbereidend jaar gemonitord door Study Group. De studenten moeten de vakken met succes afronden en de verplichte aanwezigheid maakt het tussentijds bijsturing mogelijk. Er vindt periodiek hierover overleg plaats tussen de onderwijsinstellingen en Study Group. Uit het onderzoek is gebleken dat, na succesvolle afronding van het voorbereidend jaar bij Study Group voor een opleiding aan de EUR, een deel van de studenten overstapt naar een bacheloropleiding aan de Tilburg University (8%). Ook stapt een deel van de studenten van het voorbereidend jaar aan de Tilburg University over naar een bacheloropleiding aan de VU (18%). De achterliggende reden voor de overstap van deze studenten valt buiten de scope van onderhavig onderzoek, maar de bepalingen in de Gedragscode verzetten zich niet tegen een dergelijke wijziging van onderwijsinstelling en opleiding. Wel kan het voor de onderwijsinstellingen een signaal zijn om na te gaan of de werving en informatievoorziening over de te volgen hoofdstudie (na succesvolle afronding van het voorbereidend jaar) adequaat genoeg geweest is. Tevens moet voorkomen worden dat de overstap is ingegeven door de weigering van de toelating als gevolg van uitloting of selectie.

6. Oordeel, conclusies en aanbevelingen

6.1 Referentiekader Gedragscode

Het voorbereidend jaar is geen afzonderlijk onderwijstraject dat aan internationale studenten kan worden aangeboden. Het traject is onlosmakelijk onderdeel van de (beoordeling van de) toelaatbaarheid van een internationale student tot een bachelor- of masteropleiding. De toelaatbaarheid tot de bachelor- of masteropleiding wordt positief beoordeeld, *onder de voorwaarde - op basis van een realistische verwachting - van succesvolle afronding van een voorbereidend jaar*. Het moet voor de voorwaardelijk toegelaten student duidelijk zijn op welke onderdelen deficiënties zijn vastgesteld die op dit moment aan de toelaatbaarheid tot de bachelor/master in de weg staan, maar die na te zijn weggewerkt binnen de maximale termijn van 12 maanden alsnog tot toelaatbaarheid tot de bachelor/master zullen leiden.

In dit kader schrijft artikel 4.5 van de Gedragscode voor dat onderwijsinstellingen de toelaatbaarheid van internationale studenten beoordelen aan de hand van tenminste de benodigde vooropleiding. In dit verband kan naar het oordeel van de Commissie een striktere en ruimere interpretatie worden gevolgd. De striktere interpretatie houdt in dat het voorbereidend jaar beperkt blijft tot het wegwerken van duidelijk onderkende deficiënties, qua taalvaardigheid of een enkel vak. Voor het hbo gaat het dan om studenten die een buitenlandse vooropleiding hebben gevolgd die in Nederland (op basis van de waardering in een Nuffic-advies) gewaardeerd wordt op havo niveau (voor toelating tot een 4- jarige opleiding) dan wel vwo-niveau (voor toelating tot een 3- jarig traject), maar nog enige benodigde kennis missen. Voor het wo geldt hetzelfde, maar dan op vwo niveau. Bij deze striktere interpretatie mag worden aangenomen dat het om kleine aantallen gaat en dat het percentage studenten dat uitvalt of niet tot succesvolle afronding komt laag is.

Een ruimere interpretatie gaat er vanuit dat werving, toelating en opleiden met een voorbereidend jaar een extra kanaal oplevert om internationale studenten te verkrijgen die anders niet toelaatbaar zijn of bijvoorbeeld eerst een hbo-propedeuse en daarna een schakeljaar moeten afronden in het geval van toelating tot een universitaire bachelor. De Commissie vraagt zich hierbij af, op basis van de in paragraaf 6.3 weergegeven cijfers met betrekking tot het studiesucces, of het voorbereidend jaar er in kan voorzien dat degenen die dit traject met succes afronden alsnog aan de toelatingseisen voldoen. Hierbij geldt dat de vergewisplicht zoals geformuleerd in artikel 4.5 van de Gedragscode extra zwaar op de instelling rust. Het is dan aan de betreffende onderwijsinstelling om dat te (laten) beoordelen.

De ruimere interpretatie wordt in de praktijk toegepast door de onderwijsinstellingen, nu uit dit onderzoek blijkt dat studenten die in eigen land de hoogste vooropleiding hebben gevolgd die in Nederland wordt gewaardeerd op havo niveau, worden toegelaten tot een voorbereidend jaar voor een universitaire opleiding. Op basis van de door de onderwijsinstellingen overgelegde overeenkomsten met de private aanbieders van het voorbereidend jaar heeft de Commissie vastgesteld dat voor een deel van de deelnemende onderwijsinstellingen het uitgangspunt is dat studenten bij de start van het voorbereidend jaar op een opleidingsniveau zitten dat vergelijkbaar is met havo.³⁸ Enkele onderwijsinstellingen hebben tevens in de overeenkomst opgenomen dat de studenten aan het einde van het voorbereidend jaar een niveau hebben bereikt dat naar Nederlandse maatstaven vergelijkbaar is met vwo.³⁹ De Commissie begrijpt dit zo, dat het niveau van de vooropleiding van de studenten die instromen in het voorbereidend jaar niet ter discussie staat (te weten havo, in overeenstemming met de waardering door de Nuffic).

In de onderhavige gevallen wordt de werving en toelating door private aanbieders, in overleg met de onderwijsinstellingen, uitgevoerd. In het geval daarbij voldoende kwaliteitswaarborgen zijn ingebouwd, dan moet dat als voldoende worden beschouwd. In een groot aantal landen is een 5-jarige algemeen vormende secundaire opleiding het hoogst haalbare niveau van voortgezet

³⁸ Schedule 4 part 2 agreement Study Group – Erasmus Universiteit Rotterdam, Schedule 4 agreement Study Group – Hanzehogeschool, Schedule 2 agreement Navitas – Universiteit Twente en Article 2.3.1 agreement Navitas – Haagse Hogeschool.

³⁹ Schedule 4 agreement Study Group – Hanzehogeschool, Schedule 4 agreement Study Group – Vrije Universiteit, Schedule 2 agreement Navitas – Universiteit Twente en Article 2.3.1 agreement Navitas – Haagse Hogeschool.

onderwijs, dat naar Nederlandse maatstaven wordt gewaardeerd op havo niveau. Ook de beste aankomende studenten uit deze landen bevinden zich in een dergelijke situatie, terwijl deze wellicht een gewenste bijdrage kunnen leveren aan de *international classrooms* van het Nederlandse hoger onderwijs. De actieve werving door de onderwijsinstellingen moet dan alleen op de enkele getalenteerde aankomende studenten zijn gericht. De vraag is echter of de ruimere interpretatie een gewenste ontwikkeling is als het gaat om de toelaatbaarheid van studenten tot het (universitair) hoger onderwijs, en of het voor internationale studenten mogelijk is om in maximaal 12 maanden een ontwikkeling door te maken van havo naar vwo, naast de overige zaken waaraan binnen het voorbereidend jaar aandacht wordt besteed (zoals de ontwikkeling van de Engelse taal).

De Commissie beoordeelt de onderzochte praktijk in eerste instantie volgens de striktere interpretatie om reden dat het voorbereidend jaar oorspronkelijk met dat doel is ingericht. Bij handhaving van deze interpretatie in de toekomst realiseert de Commissie zich dat het voor dan aanbeveling verdient om een aantal zaken wat scherper te formuleren in de Gedragscode om eventuele misverstanden te vermijden. Als de koepelorganisaties van de onderwijsinstellingen opteren voor de ruimere interpretatie dan zal daarover beleid geformuleerd dienen te worden in overleg met de minister van OCW en de Inspectie van het Onderwijs. De tekst van de Gedragscode zou daarop moeten worden aangepast.

In paragraaf 6.2 beoordeelt de Commissie de onderzochte praktijk volgens de striktere interpretatie van de Gedragscode. In de paragraaf 6.3 formuleert de Commissie enkele beleidsvragen bij deze praktijk en doet aanbevelingen voor verdere discussie.

6.2 Oordeel Landelijke Commissie

In artikel 1 van de Gedragscode is het voorbereidend onderwijs gedefinieerd als onderwijs, waaronder begrepen het voorbereidend taalonderwijs, met een duur van maximaal één jaar, dat door of onder verantwoordelijkheid van de onderwijsinstelling wordt aangeboden aan de internationale student teneinde tot de reguliere opleiding te worden toegelaten. De Commissie stelt vast dat een overzicht van dit type onderwijsaanbod ontbreekt. Een dergelijk overzicht is niet alleen nuttig voor de (aankomende) internationale student en kan in dat kader een praktisch hulpmiddel zijn als onderdeel van de informatievoorziening aan deze groep, maar het geeft tegelijkertijd vorm en inhoud aan de verantwoordelijkheid van de onderwijsinstellingen op dit punt. De Commissie heeft als taak toe te zien op de naleving van de Gedragscode en het handelen van de onderwijsinstellingen te toetsen aan de Gedragscode. Relevant is dat er dan duidelijkheid bestaat over het onderwijsaanbod, de kwaliteit ervan en de informatievoorziening erover. Nu een overzicht van dit specifieke type onderwijsaanbod ontbreekt, is de uitvoering van de toezichthoudende functie minder makkelijk.

In artikel 4.1 van de Gedragscode is opgenomen dat de onderwijsinstelling vooraf de toelaatbaarheid van de internationale student beoordeelt, waarbij geldt dat tenminste de benodigde vooropleiding wordt betrokken, het toelatingsbeleid vooraf kenbaar is en toelating tot een specifieke opleiding plaatsvindt. Op dit punt heeft de Commissie allereerst vastgesteld dat de onderwijsinstellingen onjuiste uitvoering geven aan de minimale taaleis Engels. Het gaat dan om de vergelijkingstabel TOEFL-IELTS, waarnaar wordt verwezen op de website van Navitas. Er worden lagere TOEFL scores gehanteerd dan vermeld in (de tabel van artikel 4.2 van) de Gedragscode. Ook bij Study Group is de gebruikte TOEFL score te laag. De Commissie acht het van belang dat de onderwijsinstellingen en de door hen gecontracteerde aanbieders de juiste minimale taaleis hanteren en verzoekt hen dan ook de uitvoeringspraktijk alsmede de informatievoorziening op dit punt aan te passen. In de voor dit jaar geplande evaluatie van de werking van de Gedragscode zal door de Commissie de actualiteit van de hoogte van de TOEFL scores alsmede de vergelijking met de IELTS scores worden meegenomen.

In artikel 4.5 is de verantwoordelijkheid van de onderwijsinstelling vastgelegd om zich er vooraf van te vergewissen dat de student het voorbereidend onderwijs naar verwachting succesvol zal afronden. Uit dit onderzoek blijkt dat gemiddeld 24%⁴⁰ van de studenten het voorbereidend jaar niet met succes afrondt. Dat is een fors percentage. De Commissie is dan ook van oordeel dat onderwijsinstellingen vooraf nauwkeuriger moeten nagaan in hoeverre studenten het

⁴⁰ Dit percentage betreft het studiejaar 2018-2019 en het gemiddelde van de zes onderwijsinstellingen bij twee van de drie aanbieders (OnCampus en Study Group). Navitas was in genoemd studiejaar nog niet actief in Nederland. Zie ook de tabel in paragraaf 6.3.

voorbereidend jaar naar verwachting met succes zullen doorlopen. Overigens kiezen studenten er soms zelf voor om elders verder te studeren, al voldoen zij aan doorstromingseisen voor de hoofdstudie en hebben zij het programma met succes afgerond.

In artikel 5.5 van de Gedragscode is bepaald wat wordt verstaan onder een succesvolle afronding van het voorbereidend onderwijs: de internationale student dient het voorbereidend jaar met goed gevolg af te ronden. Na het succesvol afronden van het voorbereidend jaar zijn de deficiënties weggewerkt en wordt door de onderwijsinstelling de voorwaardelijke toelating omgezet in een definitieve toelating tot de hoofdstudie. Op basis van de tijdens het onderzoek door de instellingen en aanbieders verstrekte informatie kan niet worden gesteld dat het percentage studenten dat de BSA haalt in het eerste jaar van de hoofdstudie, nadat zij een voorbereidend jaar hebben afgerond, in positieve zin significant afwijkt van het reguliere percentage. Wel is de vaststelling dat het halen van de BSA door studenten met een voorbereidend jaar niet afwijkt ten opzichte van de 'reguliere' studenten, conform de doelstelling van het voorbereidend jaar is. Het voorbereidend jaar is immers bedoeld om de deficiënties met succes weg te werken, waarna de studenten op gelijk niveau presteren als de studenten die rechtstreeks instromen.

De Commissie merkt in dit verband op dat indien de niet-EER student het voorbereidend onderwijs niet volledig afrondt, een toetsing plaatsvindt van een eventuele verschoonbare reden. Is die aanwezig, dan kan afmelding bij de IND eenmalig achterwege blijven. Een voorbereidend jaar mag echter, gegeven de definitiebepaling in de Gedragscode en de Vreemdelingenrechtelijke beperking, in geval van niet-EER studenten maximaal 12 maanden duren. Verlenging is dan ook alleen mogelijk zolang de totale duur van de voorbereidende periode niet deze maximale duur van 12 maanden overschrijdt. In de meeste gevallen zal van verlenging om die reden geen sprake kunnen zijn. Dat benadrukt het belang van een adequate uitvoering door de onderwijsinstellingen van het bepaalde in artikel 4.5 van de Gedragscode. Bovendien laat de tekst van artikel 5.5 van de Gedragscode thans in het midden of ook bij het voorbereidend jaar afmelding door de onderwijsinstelling bij de IND achterwege mag blijven, indien er sprake is van onvoldoende voortgang en een verschoonbare reden.

In de Gedragscode is een agent gedefinieerd als *een individu, bedrijf of andere organisatie die, al dan niet op commerciële basis, diensten aanbiedt aan (aankomende) internationale studenten, die in Nederland wensen te studeren, of diensten aanbiedt aan een onderwijsinstelling voor het werven van internationale studenten*. De Commissie stelt vast dat agenten in veel herkomstlanden van internationale (niet EU/EER-) studenten een belangrijke rol spelen als tussenpersoon, ongeacht of onderwijsinstellingen wel of niet actief met ze samenwerken. De ouders (veelal de geldverstrekkers en keuzebepalers) zijn de Engelse taal vaak niet machtig en kunnen de door instellingen verstrekte informatie niet duiden. Zij gaan naar een agent om zich te laten informeren, keuzemogelijkheden te vergelijken en uiteindelijk de administratieve afhandeling te laten ondersteunen, tegen vergoeding. Door OnCampus worden de brochures en het marketing materiaal ook vertaald in verschillende andere talen. Ook gedurende de studie in Nederland komen ouders bij de agent terecht voor informatie over de voortgang van hun kind en hulp bij eventuele problemen. De Commissie vraagt zich af of het wenselijk is dat de private aanbieders van het voorbereidend onderwijs, gegeven de inhoud van de overeenkomst en de feitelijke werkzaamheden die door hen worden uitgevoerd, moeten worden beschouwd als agenten zoals bedoeld in de Gedragscode. Op basis van de huidige definitiebepaling van agent in de Gedragscode is de Commissie van mening dat de private aanbieders een agentenrol of -functie vervullen. In het interview door Navitas is aangegeven dat zij zichzelf niet beschouwen als een wervingsbureau (agent) maar als een aanbieder van voorbereidend onderwijs. Evenals publieke onderwijsinstellingen dat doen, werft Navitas actief voor haar programma's en schakelt daarbij desgewenst agenten in. Ook OnCampus benadrukt dat er een team medewerkers in dienst is dat zich richt op de werving van studenten, maar dat dit geen agenten zijn. Er wordt wel samengewerkt met agenten in verschillende landen. De Commissie is van oordeel dat voor zover het om de wervingsacties gaat, de private aanbieders onder dezelfde regels moeten vallen als agenten. In de voor dit jaar geplande evaluatie van de werking van de Gedragscode zal door de Commissie ook de definitiebepaling van agent in de Gedragscode worden betrokken. Wellicht is het beter om in de Gedragscode een apart artikel te wijden aan het voorbereidend jaar, zowel door private aanbieders te verzorgen als door de onderwijsinstellingen zelf.

6.3 Beleidsvragen en aanbevelingen

Voor een aanzienlijk aantal instellingen voor hoger onderwijs, geldt internationalisering als belangrijk aandachtspunt. En is het zelfs een van de leidende speerpunten uit het instellingsplan:

instellingen hebben de ambitie om de meest internationale instelling van Nederland te zijn. De instellingen willen met het internationaliseren van (delen van) het onderwijs een onderwijskundig doel bereiken voor studenten: dat zij na afloop van hun studie beter geëquipeerd zijn om in een globaliserende samenleving een beroep uit te oefenen en hun toekomst verder uit te stippelen. Internationalisering betekent voor instellingen dat zij ernaar streven dat iedere student tijdens de studie een relevante buitenlandervaring opdoet, maar ook dat de instellingen hier, in Nederland, een internationale setting creëren waar een *international classroom* een groot onderdeel van is. Een van de instrumenten om dat doel te bereiken is het aanbieden van voorbereidend onderwijs: het draagt bij aan de kwaliteit van de instroom door de studenten voor te bereiden op de specifieke opleiding van hun keuze. Naast vakinhoudelijke kennis en Engels gaat het in belangrijke mate ook om vaardigheden, gericht op de Nederlandse onderwijscultuur.

Aantallen en studiesucces

Mede op basis van haar bevindingen, zoals weergegeven in de voorgaande hoofdstukken, heeft de Commissie in de onderstaande tabel een schematisch overzicht opgesteld van de drie aanbieders, de deelnemende onderwijsinstellingen, de aantallen en de nationaliteit van de studenten die voor voorbereidend onderwijs naar Nederland zijn gekomen. De tabel bevat tevens informatie over de verhouding tot het totaal aantal ingeschreven niet-EER studenten, alsmede het studiesucces van de studenten, gemeten op twee momenten: na afloop van het voorbereidend onderwijs en na afronding van het eerste jaar van de hoofdstudie.

Schematisch totaaloverzicht

Aanbieder voorbereidend jaar	Aantal studenten voorbereidend jaar in 2018-2019	Aantal studenten voorbereidend jaar in 2019-2020	Percentage studenten voorbereidend jaar t.o.v. totale (aantal) instroom van niet EER studenten ¹ in 2019-2020	Aantal nationaliteiten studenten voorbereidend jaar in 2019-2020	Percentage studenten dat voorbereidend jaar behaalde in 2018-2019 en aansluitend de hoofdstudie aanving in 2019-2020	Percentage studenten dat BSA haalde in 2018-2019 na voorbereidend jaar in 2017-2018
Navitas - U/Twente	--	235	45% (523)	50	--	--
Navitas - HHS	--	51	22% (237)	18	--	--
Navitas² - totaal/gemiddeld	--	286	n.v.t.	50	--	--
OnCampus - HvA	32	29	17% (170)	9	60% ³	63% (t.o.v. 55% regulier) ⁴
OnCampus - UvA	316	366	31% (1198)	41	69% ⁵	66% ⁶
OnCampus - totaal/gemiddeld	348	395	n.v.t.	46	65%	65%
Study Group - Hanze	8	8	3% (253)	5 ⁷	75% ⁸	gelijk aan regulier ⁹
Study Group - VU	30	50	8% (607)	12	83% ¹⁰	30% ¹¹
Study Group - U/Tilburg	11	15	3% (470)	9	82% ¹²	50% ¹³
Study Group - EUR	38	48	6% (742)	14	84% ¹⁴	66% ¹⁵
Study Group - totaal/gemiddeld	201¹⁶	121	n.v.t.	27	81%	gelijk aan regulier¹⁷
Totaal/gemiddeld	549	802	19% (4200)	≥ 50	76%¹⁸	-- ¹⁹

Bron: aanbieders & deelnemende onderwijsinstellingen, 1cijferHO2019 + analyse Commissie

Toelichting bij de tabel:

¹ Het betreft het aantal inschrijvingen in het hoger onderwijs van niet EER studenten die voor het eerst instromen in het hoger onderwijs, waarbij per student maximaal één inschrijving is meegeteld. Er zijn in deze groep 11 studenten die voor het eerst in het hoger onderwijs

- instromen en die tegelijkertijd bij meerdere van de acht genoemde onderwijsinstellingen ingeschreven staan. Zij tellen maar één keer mee. Bron: Bestand 1cijferHO2019, geleverd door de afdeling Informatieproducten, Dienst Uitvoering Onderwijs.
- 2 Voor Navitas geldt dat 2019-2020 het eerste jaar is dat de aanbieder actief is in Nederland. Om die reden zijn nog geen cijfers bekend voor een deel van de kolommen. De beide onderwijsinstellingen die met Navitas samenwerken, hadden in de voorgaande studiejaren een overeenkomst met Study Group.
 - 3 Het percentage studenten van de september instroom dat het voorbereidend jaar haalde is 65% en het percentage studenten van de januari instroom dat het voorbereidend jaar haalde is 50%. De berekening van het gemiddelde percentage luidt: $65\% \times 19 \text{ studenten} + 50\% \times 10 \text{ studenten} = / 29 = 59.8\%$.
 - 4 Opgave door de onderwijsinstelling.
 - 5 Het percentage studenten dat het voorbereidend jaar voor een master opleiding behaalde is 85%, het percentage studenten van de september instroom voor een bachelor opleiding is 70% en het percentage studenten van de januari instroom voor een bachelor opleiding dat het voorbereidend jaar haalde is 59%. De berekening van het gemiddelde percentage luidt: $85\% \times 29 \text{ MQP studenten} + 70\% \times 267 \text{ studenten} + 59\% \times 70 \text{ studenten} = / 366 = 69.1\%$.
 - 6 Opgave door de onderwijsinstelling. Daarnaast was er in genoemd studiejaar sprake van een percentage van nog eens 10% dat onder voorwaarden is toegelaten tot het tweede jaar. Het betreft studenten die dispensatie op het BSA hebben gekregen op basis van persoonlijke omstandigheden. Deze dispensatieregeling is gelijk voor alle zittende studenten; er is geen relatie met het voorbereidend jaar
 - 7 Daarnaast namen twee studenten met een EU-nationaliteit deel aan het door Study Group aangeboden voorbereidend jaar 2019-2020 van de Hanzehogeschool.
 - 8 Het betreft zes van de acht studenten die in 2018-2019 het voorbereidend jaar volgden.
 - 9 Opgave door de onderwijsinstelling.
 - 10 Het betreft 25 van de 30 studenten die in 2018-2019 het voorbereidend jaar bij de VU volgden. Daarnaast stapten acht studenten van de EUR, twee studenten van Tilburg University, een student van de Haagse Hogeschool en twee studenten van de Universiteit Twente na afronding van een voorbereidend jaar over naar een bachelor opleiding van de VU.
 - 11 Opgave door de onderwijsinstelling.
 - 12 Van de studenten voorbereidend jaar blijft 64% bij de Universiteit Tilburg voor de hoofdstudie, 18% stapt over naar een hoofdstudie aan de VU. Voor beide groepen geldt dat zij het voorbereidend jaar hebben behaald.
 - 13 Het betreft twee van de vier studenten die in 2017-2018 het voorbereidend jaar volgden.
 - 14 Van de studenten voorbereidend jaar blijft 76% bij de EUR voor de hoofdstudie, 8% stapt over naar een hoofdstudie aan de Universiteit Tilburg. Voor beide groepen geldt dat zij het voorbereidend jaar hebben behaald.
 - 15 Opgave door de onderwijsinstelling.
 - 16 Er waren bovendien nog 114 studenten die via Study Group bij de Haagse Hogeschool (4) en de Universiteit Twente (110) voorbereidend onderwijs volgden. Op dat moment hadden deze beide onderwijsinstellingen nog een overeenkomst met Study Group (in plaats van met Navitas). Eén student is direct tijdens de introductieweek gestopt.
 - 17 Opgave door de private aanbieder.
 - 18 Dit percentage betreft het gemiddelde van de zes onderwijsinstellingen bij twee van de drie aanbieders (OnCampus en Study Group). Navitas was in het studiejaar 2018-2019 nog niet actief in Nederland.
 - 19 Het totaal is niet te berekenen om reden dat Navitas pas sinds het studiejaar 2019-2020 actief is in Nederland en door Study Group, net als de Hanzehogeschool, alleen 'gelijk aan regulier' is opgegeven.

De Commissie heeft in het onderzoek vastgesteld dat de aanbieders vaak nauw samenwerken met de onderwijsinstellingen bij de werving en de toelating van studenten, maar dat feitelijk deze activiteiten door de aanbieder worden uitgevoerd. In dit verband vraagt de Commissie zich af of de activiteiten niet teveel buiten het gezichtsveld en de invloedssfeer van de onderwijsinstellingen plaatsvinden. Alle aanbieders bieden op de websites informatie aan over de instellingen waar studenten na het voorbereidend jaar een opleiding zullen gaan volgen, over inschrijving, toelating, kosten en praktische zaken zoals huisvesting. Dit terwijl de meeste onderwijsinstellingen veelal niet of slechts globaal informatie verschaffen over de mogelijkheid tot het volgen van een voorbereidend jaar, waarna verwezen wordt naar de uitgebreidere website van de aanbieder. De afschriften van de overeenkomsten bevestigen dit beeld: de aanbieders zijn in grote mate belast met en verantwoordelijk voor de uitvoering van de werving, selectie en toelating van de studenten. De uiteindelijke beslissing over de toelating wordt genomen door de onderwijsinstellingen, maar de

Commissie is bevreesd dat, gegeven de inhoud van de overeenkomsten, de afstand die er bestaat tussen de aankomende student en de onderwijsinstellingen en de tijdens de interviews door de onderwijsinstellingen verstrekte informatie, dit een formaliteit is. De Commissie benadrukt dat de onderwijsinstelling op alle gebieden (werving, toelating, studievoortgang, welzijn) de eindverantwoordelijkheid draagt, die rechtstreeks volgt uit de opname in het register van de Gedragscode en de erkenning als referent door de IND. De onderwijsinstellingen moeten zich hiervan meer dan nu het geval is bewust zijn en dit in de overeenkomst met de private aanbieders vastleggen.

De Commissie kijkt met zorg naar de werving van internationale studenten voor opleidingen die een numerus fixus kennen of op andere wijze bij de toelating selectie toepassen.⁴¹ Uit het wervingsbeleid van de onderwijsinstelling moet duidelijk worden om welke reden actief studenten worden geworven die nog niet toelaatbaar zijn voor opleidingen waarvoor in beginsel reeds meer aanmeldingen bestaan dan beschikbare studieplaatsen, of waarvoor additionele selectiecriteria gelden. Afgezien van de vraag of studenten voorwaardelijk kunnen worden toegelaten tot een studie waarvoor een numerus fixus geldt, is het naar het oordeel van de Commissie onwenselijk, dat studenten die met succes het voorbereidend jaar hebben doorlopen alsnog geconfronteerd kunnen worden met een weigering van toelating tot de hoofdstudie (in verband met uitloting of selectie). De onderwijsinstellingen hebben aangegeven dat de studenten door hen vooraf hierover worden geïnformeerd en dat een alternatief wordt aangeboden dat bestaat uit de gelijktijdige inschrijving voor een tweede, inhoudelijk vergelijkbare, opleiding. De Commissie is er echter niet van overtuigd dat het aangeboden alternatief zondermeer overeenkomt met de opleiding van tweede voorkeur van de student.

Tot slot heeft de Commissie zorgen op het punt van de rechtsbescherming van de studenten in het voorbereidend jaar. Voor hen geldt dat de bepalingen met betrekking tot de rechtsbescherming in de WHW niet van toepassing zijn. De WHW ziet op het door de Nederlandse overheid bekostigde onderwijs dat in de vorm van opleidingen wordt aangeboden. De WHW mist dan ook rechtstreekse toepassing op de relatie tussen de onderwijsinstelling en de contractstudent, die in geval van geschillen moet terugvallen op de burgerlijke rechter.⁴² Het contractonderwijs, waaronder begrepen het voorbereidend onderwijs, valt wel binnen de reikwijdte van de Gedragscode en kan ook door de burgerlijke rechter worden getoetst.⁴³ Nu het bij de studenten in het voorbereidend jaar om een kwetsbare groep gaat (onder meer omdat een deel van hen nog maar 16 of 17 jaar oud is), is het naar het oordeel van de Commissie van belang dat voor hen een procedure open staat voor geschillen en klachten. Het gaat daarbij niet alleen om problemen op het gebied van welzijn, maar met name ook om inhoudelijke kwesties of geschillen over een beoordeling en de voortgang. Evenzeer geldt dat bij de toelating beslissingen kunnen worden genomen waarmee de student het niet eens is, zoals de weigering door de private aanbieder (of de agent) om een aankomende student toe te laten tot het voorbereidend jaar. Alleen dossiers die in de voorselectie positief zijn beoordeeld worden door de private aanbieder doorgestuurd naar de onderwijsinstellingen. Ook voor studenten in het voorbereidend jaar geldt dat aan de vaststelling van de studievoortgang en de beoordeling van verschoonbaarheid grote gevolgen zijn verbonden. Dat vraagt om een solide procedure die houvast biedt aan studenten bij wie er omstandigheden zijn die het studeren belemmeren. In een heldere, transparante procedure moet door de onderwijsinstellingen aandacht worden geschonken aan de klachtenprocedure binnen de instelling alsmede de daaropvolgende verzoekschriftprocedure bij de Commissie die voor internationale studenten openstaat.

De Commissie komt op basis van de hierboven weergegeven informatie en bevindingen tot de

⁴¹ Study Group heeft tot met het studiejaar 2019-2020 studenten geworven voor de opleiding *International Business Administration* van de EUR; deze heeft een numerus fixus. Ook worden studenten geworven voor de bacheloropleiding *Philosophy, Politics and Economics* (PPE) van de VU. Deze opleiding kent een selectieprocedure waardoor toelating (mede) afhankelijk is van een GPA-score, het CV, de uitslag van een assessment en een interview. OnCampus werft ook studenten voor voorbereidende programma's voor opleidingen waarbij sprake is van een fixus of selectie bij de toelating. Het betreft de bachelor opleiding *Business Administration* (BBA) en de bachelor opleiding *Politics, Psychology, Law and Economics* (PPLE), beide van de UvA. De BBA opleiding heeft een numerus fixus. De PPLE heeft geen numerus fixus, maar er vindt selectie plaats op basis van aanvullende criteria: de student moet een essay schrijven, een motivatiebrief (incl. CV) insturen en er wordt een interview afgenomen. Navitas werft geen studenten voor opleidingen waarvoor een fixus of selectie geldt.

⁴² Zie ook ABRvS 26 april 2018, nr. 201701272/1/V1, ECLI:NL:RVS:2018:1425, in: *Jurisprudentie Vreemdelingenrecht*, 15 juni 2018, 2018/113, m.nt. A.G.D. Overmars.

⁴³ Zie: Hof Arnhem-Leeuwarden 10 april 2018, ECLI:NL:GHARL:2018:3380.

volgende beleidsvragen en aanbevelingen.

De wenselijkheid van het actief werven van studenten die (nog) niet toelaatbaar zijn

Helder moet zijn welk doel de onderwijsinstelling met dit onderwijsaanbod beoogt te bereiken, op welke wijze daaraan wordt vorm gegeven en welke maatregelen kunnen worden genomen indien dat doel niet wordt gehaald. De vraag kan worden gesteld of het wel verantwoord is om internationale studenten te werven die (nog) niet aan de toelatingseisen voldoen, ongeacht of een onderwijsinstelling zelf een voorbereidend jaar aanbiedt dan wel dit uitbesteedt aan private aanbieders. Uit het onderzoek blijkt dat het bij deze groep gemiddeld gaat om 19% maar bij sommige instellingen oplopend tot 45% van de totale instroom van internationale studenten in het studiejaar 2019-2020.

De Commissie doet om die reden de volgende aanbeveling:

- *Ontwikkel (stringenter) beleid op basis van kwaliteit van onderwijs en strikte opvatting van het wegwerken van deficiënties, ter zake van de wenselijkheid om actief, al dan niet via agenten, studenten te werven die (nog) niet toelaatbaar zijn.*

De vormgeving en kwaliteit van het voorbereidend onderwijs

Gedurende het voorbereidend jaar zou de student een onderwijsprogramma op de campus aangeboden moeten krijgen, waarin een eenduidige inhoud van het curriculum en het op de instelling of opleiding gericht maatwerk samenkomen. Een gestandaardiseerd voorbereidend programma, met slechts enkele varianten (voor taaldeficiënties Engels en voor deficiënties voor bijvoorbeeld de vakken economie en wiskunde), bevordert die eenduidigheid. Zeker, wanneer dergelijke voorbereidende programma's op nationaal niveau, onafhankelijk van de betreffende onderwijsinstelling, kunnen worden getoetst op inhoud en kwaliteit door te komen tot een uniforme beoordeling van de gerealiseerde eindtermen. Hiervoor geldt dat ook binnen een gestandaardiseerd programma ruimte kan en moet bestaan voor de voorbereiding op een specifieke opleiding of op de cultuur van een specifieke onderwijsinstelling. Uitwerking van de uniforme en meer specifieke aspecten van het voorbereidend onderwijsprogramma zou kunnen plaatsvinden in een apart artikel in de Gedragscode.

Daarnaast zou een voorbereidend jaar uitsluitend op de campus van de onderwijsinstelling moeten worden aangeboden. Het volledig integreren van het voorbereidend onderwijs binnen de instelling en de facilitaire voorzieningen stelt de instellingen in staat om maximaal invulling geven aan de op hen rustende plicht om de student te begeleiden en diens studievoortgang te monitoren. Bovendien stelt het de studenten in staat om te wennen en zich aan te passen aan de specifieke kenmerken van de onderwijsinstelling, het studieklimaat en de stad.

Tot slot zou bij de vormgeving van het voorbereidend jaar niet alleen moeten worden nagedacht over de inhoud van het onderwijs, maar ook op de manier waarop deze groep studenten wordt voorbereid op de wijze waarop in Nederland het onderwijs (in de hoofdstudie) wordt aangeboden.⁴⁴ Het gaat dan om zaken als zelfredzaamheid, planning, efficiënt studeren, efficiënt verwerken van grote hoeveelheden tekst en omgaan met multiple choice tentamens. De veronderstelde kracht van het voorbereidend jaar, te weten de intensieve begeleiding van deze groep studenten, vormt tevens de zwakke plek: de studenten die gewend zijn geraakt aan begeleiding en persoonlijke aandacht, zijn soms onvoldoende toegerust op de zelfstandigheid die van hen wordt verwacht zodra ze met de hoofdstudie zijn gestart.

De Commissie doet om die reden de volgende aanbeveling:

- *Ontwikkel beleid, toegespitst op een op de campus te verzorgen en eenduidig vormgegeven voorbereidend programma, waarin op onderdelen ruimte kan zijn voor specifieke aspecten die zien op de wijze van voorbereiding alsmede de opleiding, instelling of studieomgeving.*

De toelaatbaarheid van internationale studenten

De onderwijsinstellingen zijn verantwoordelijk voor de beoordeling van toelaatbaarheid van de internationale studenten. Hiervoor zijn criteria geformuleerd in de WHW en de Gedragscode. In dat kader moeten de onderwijsinstellingen kenbaar maken op grond van welke objectieve criteria zij tot een oordeel komen ter zake van de voorwaardelijke toelaatbaarheid van internationale studenten. Hierbij is niet relevant of er sprake is van een voorbereidend onderwijsprogramma dat

⁴⁴ Navitas heeft benadrukt dat dit onderdeel in samenwerking met de beide onderwijsinstellingen is opgenomen in de voorbereidend onderwijsprogramma's.

door een private aanbieder of door de onderwijsinstelling zelf wordt aangeboden en of het toelatingsbeleid recent door een onderwijsinstelling ontwikkeld is of reeds langer wordt toegepast. Indien in een land een met het Nederlandse havo niveau vergelijkbaar niveau het hoogst haalbare niveau van voortgezet onderwijs is, dan zou het wenselijk kunnen zijn de toptalenten uit die groep toe te laten tot het Nederlandse hoger onderwijs.⁴⁵ Voorwaarde is dat er goed is nagedacht onder welke criteria deze talenten kunnen worden toegelaten en dat uit een dergelijke ruime interpretatie niet automatisch volgt dat onderwijsinstellingen iedere student toelaten. Bovendien is van belang dat er een gelijk speelveld is voor de Nederlandse havisten, en de havisten uit het buitenland. Tot slot moet hierbij inzichtelijk worden gemaakt welke rol de diplomawaardering door de Nuffic speelt in het toelatingsproces van de onderwijsinstellingen bij deze specifieke groep studenten. Als bijvoorbeeld een vooropleiding gewaardeerd wordt op vergelijkbaar met het Nederlandse havo niveau, kan dan redelijkerwijs worden aangenomen dat de betreffende student gedurende een voorbereidend jaar het vwo niveau kan behalen?

De Commissie doet om die reden de volgende aanbeveling:

- *Maak in het beleid duidelijk op welke wijze de toelaatbaarheid van internationale studenten wordt bepaald.*

De private aanbieder in de rol van agent

De Commissie is van oordeel dat voor zover het om de wervingsacties gaat, de private aanbieders onder dezelfde regels moeten vallen als agenten. De private aanbieders beschouwen zichzelf echter niet als een wervingsbureau (of agent) maar als een onderwijsaanbieder van voorbereidend onderwijs. Zij maken daarbij wel gebruik van agenten. Helder moet zijn hoe de verschillende activiteiten moeten worden gedefinieerd en in welke hoedanigheid de verschillende partijen zich tot elkaar verhouden.

De Commissie doet om die reden de volgende aanbeveling:

- *Ontwikkel beleid ter zake van de verschillende activiteiten die in de rol of functie van agent worden uitgevoerd en hoe deze zich verhouden tot de formele relatie met agenten.*

Voorwaardelijke toelating tot opleidingen met een numerus fixus

Afgezien van de vraag of het onderwijsrechtelijk mogelijk is dat (internationale) studenten voorwaardelijk worden toegelaten tot een studie waarvoor een numerus fixus geldt, knelt het in vreemdelingenrechtelijke zin. Wekt de voorwaardelijke toelating tot de hoofdstudie (bij de toelating tot het voorbereidend jaar), gezien vanuit het oogpunt van de (aankomende) student, geen verwachtingen, die achteraf niet kunnen worden waargemaakt indien er alsnog aanvullende voorwaarden (loting, selectie) worden gesteld?

De Commissie doet om die reden de volgende aanbeveling:

- *Voorkom dat voorafgaande aan een opleiding die een numerus fixus kent of op andere wijze selecteert bij de toelating, een voorbereidend jaar wordt aangeboden.*

Overzicht van dit type onderwijsaanbod

Er ontbreekt een overzicht van het onderwijsaanbod dat onder de definitie van voorbereidend onderwijs kan worden gebracht. Een dergelijk overzicht is nuttig voor de studiekeuze van (aankomende) internationale studenten. Het is een praktisch hulpmiddel bij de informatievoorziening aan deze groep. Het overzicht geeft vorm en inhoud aan de verantwoordelijkheid van de onderwijsinstellingen op dit punt.

De Commissie doet om die reden de volgende aanbeveling:

- *Kom tot een sluitend overzicht van het aanbod op het gebied van voorbereidend onderwijs.*

6.4 Vervolg

Gegeven het feit dat de onderwijsinstellingen ook voor het voorbereidend jaar waarvan zij de uitvoering hebben uitbesteed de volle verantwoordelijkheid dragen, verzoekt de Commissie de koepelorganisaties haar **uiterlijk 1 november 2020** een reactie te doen toekomen met betrekking tot de opvolging van de aanbevelingen. Op basis daarvan zal de Commissie de

⁴⁵ Navitas heeft aangegeven dat in de per land gepubliceerde toelatingseisen in veruit de meeste gevallen stevige aanvullende cijfereisen worden gesteld, zowel op gemiddeld niveau als voor verplichte onderdelen. Daarmee richt het voorbereidend onderwijs zich al op de betere studenten die in eigen land toelating hebben tot de universiteit. Dit is waarschijnlijk ook het geval bij de andere aanbieders, aldus Navitas.

wenselijkheid of mogelijkheid onderzoeken om, als onderdeel van de dit jaar startende evaluatie van de werking van de Gedragscode, in gezamenlijke afstemming met de koepelorganisaties te komen tot tekstuele aanpassingen of aanvullingen van de Gedragscode.

Voorts zal de Commissie bij de minister de suggestie doen om door de Inspectie van het Onderwijs te laten onderzoeken of het, gegeven de in de WHW geformuleerde bevoegdheden van een onderwijsinstelling (zie bijvoorbeeld de artikelen 7.9a, 7.28 en 7.29 van de WHW), past binnen de toelatingsvoorwaarden van de WHW dat een (internationale) student op basis van een vooropleiding die wordt gewaardeerd op het niveau van havo, na voltooiing van een voorbereidend jaar - zoals dat thans is vormgegeven - toelaatbaar is tot een opleiding aan een hogeschool (bij een 3-jarig traject) of universiteit.

Colofon

Landelijke Commissie Gedragscode Hoger Onderwijs
Postbus 260
9700 AG Groningen

Contactgegevens secretariaat:
E: info@internationalstudy.nl
T: 050 - 599 9975
W: www.internationalstudy.nl

Dit rapport is te downloaden op www.internationalstudy.nl

juni 2020